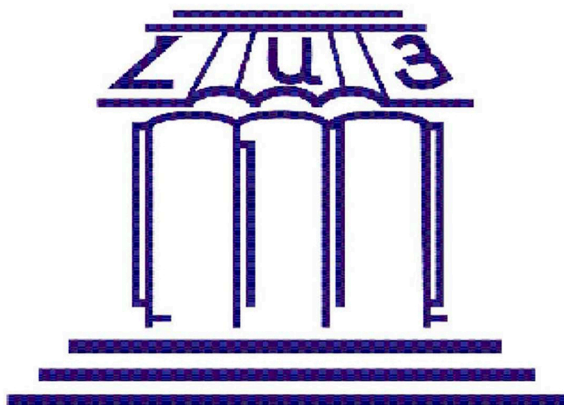

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով

ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

9876

891 99

1072

2003

16

ԷՐ. ՔՕԼԱՅԵԱՆ — Ա. ՔԷԶԵԱՆ — ԳՐԷՄ-ՍԻՄՈՆ

891.99
P-72
w6

ՄԱՏՍ ՄԷԶՆ Է՛

ԿԱՍ

ԿՈՒՆ ՍԿԱՌԻՏ

ԵՒ ԿԱՍ

ԲԱՐՁՐԱՑԻՐ ԲԱՐՁՐԱՑՈՒՐ

ՀԱՌԵՇՏ ԵՐԵՔ ԳՈՐԾՈՂԱՌԹԵԱՄԲ

ՊՈԼՍԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԿԱՌԻՏԱԿԱՆ ԿԵՄԵՔԷ

Ներկայացուած առաջին անգամ 1920 սեպտ. 10ին, Կ. Պոլիս,
Քերա, Բքրի Շանիբ-բաշուն, Կալոօզ զաւեզախումբին կողմէ:

5018

Ա.ԶԳ.— Ներկայացման, քաղցականութեան աւելի իրաւունք վերա-
պահումը եւ

5033-56

891.99
P-72

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ ԿԱՎՈՐՇ

ՋՈՌԱՐԹ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԻՒՐԱՔԱՆՁԻՐ ՀԱՏՈՐԸ Կ'ԱՐԺԷ

50 ՂՐՇ.

12 ՀԱՏՈՐԸ ԿԱՆԽԻԿ

500 ՂՐՇ.

ՀԱՍՑԷ՝

YERVANT TOLAYAN

Journal «Gavroche»

Constantinople

Péra •

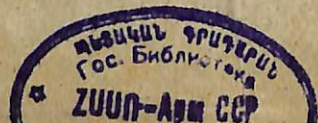
ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԾ ԵՆ

ԿԱՎՈՐՇ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐԻ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ՀԱՏՈՐՆԵՐԸ

- 1.— ՀԱՍՏ ՈՒ ԲԱՐԱԿ ՄԷԿ ԳԻՆ Է! (Յունուար 1921)
- 2.— ՀԱՄՄԷ... ՇԷՔԷՐ ԾԱՍԷ! (Փետրուար 1921)
- 3.— ՄԱՍՍ ՄԷՋՆ Է ԿԱՍ ԿԻԼ ՍԿԱՌԻՏ (Մարտ 1921)

ԱՊՐԻԼԻՆ ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ

„ԽՕՍՔԸ ՄԷՋԵՐՆԻՍ...“

26185-4.2.

„ՄԱՍՍ ՄԷՋՆ Է...“

Ա. ՔԷՋԵՆ

Գրող մը իրաւունք ունի իրեն սեփականացնելու եւ իր մեծագործերը նկատելու հայկազնեան բառարանի բառեր եւ Ս. Սահակ Մկրտչի տառեր...:

Երաւունք ունիք, եւ Եւր. բայց բանը առանկ չէ կամ... բռնին մէջ բան կայ:

„Մեծագոյտի մտաւայնացներ“... տես՝ գոյգ մը հայերէն բառեր. բնականաբար գործածուած ամէնուն կողմէ անգոյշօրէն ամէն օր, բայց երբ այդ երկու առանձին բառերը հոգի հոգի կան, մեզի անպայման կը յիշեցնեն Պարոնեանը, իբր եղիմակը այդ գոյգ մը բառերու:

Բացառելու համար ձեզի քէ՛ ինչո՛վ Ս. Քէջեանի կը պատկանի այս ժողովրդական բացատրութիւնը, պէտք է ձեզի, սիրելի ընթերցող եւ Եւր տառի սիրելի ընթերցողուի, առաջնորդեմ

դէպի կալոռի խմբագրասանը, ուր եթէ այցելելու բախար ունեցած չէ՛ք, վստահ եղէ՛ք թէ ձեր կեանքէն մեծ բան մըն է՛ք կորսնցնուցած:

Ա՜յն եւ ես դէմ դիմաց մասած կ'ըլլանք ամէն օր, Բօքսի եւ Քերամուղի պէս՝ օրը բաժնի հեղ կ'առնելով եւ բաժնուրէն հեղ պագսուելով:

Եւ ամէ՛ն անգամ որ նորեկի մը հետ բաժնակցական կամ լրագրական գործի մասին խօսակցութեան մէջ մտնենք, ահա՛ անդիէն կը լսուի Քէչեանի սեփական ձայնը, որ կ'ըսէ.

— Մասն մէջն է:

— Ա՜յն, կը պատասխանեմ, հազիւ իմ մասն մէջը կը սրդմի կը, ի՛նչպէս երկու մաս մէկեկը պիտի խօսենք:

— Մասն մէջն է, կը յանկերէն Ա՜յն, որ մասը ամէն հեղ մացնելու ստատիքի մարմանը ունի:

Շնորհալի այցելուիկի մը հետ յուր խօսակցութեան մէջ հենք, ահա՛ Ա՜յն կը ձայնէ.

— Մասն մէջն է:

Չըմբոք Չայիքին դատաւանդէս մը ստիպելու բանակցութիւններ կ'ըլլան, ահա՛ Ա՜յնին ձայնը կը լսուի.

— Մասն մէջն է:

Պարտի մէջ բաժնակցական ներկայացում տալու խնդիր մը կայ, ահա՛ Ա՜յնը.

— Մասն մէջն է:

Օ՛հ, ամէ՛ն հեղ է այս Ա՜յնին մասը:

Եթէ Ա՜յն մէկ միջիտն մաս իսկ ունենար, չպիտի կրնար ամէն հեղ հասցնել իր մասները, բայց Ա՜յն մէկ մաս ունի եւ ամէ՛ն հեղ է անոր մասը:

Բայց եթէ Ա՜յնին մասը ամէն հեղ է, հասցաւ ո՛ր չէ Կենց մասը:

Տիկերի մէջ չէ պատահած խնդիր մը, որուն համար քաւած չըլլայ «կենց մասը կայ»:

Աշխարհի սեղանագործութեան մէջ իսկ կիներ ամենամեծ մասը ունի, բանի որ մենք ամենքս կ'ենք մը ծնանք:

Մէր բոլոր դժբախտութեանց, պատերազմներուն պատհար ո՞վ է, կիներ մը, Եւան:

Նաչին պատհար չէ՞ որ Աստուծոյ բաւ մեղի. «բաւաճի՛ք հեղացի եւ կերպեցե՛ղ զեղացիս»:

Ուրեմն կալոռի Մանկաշարին հրատարակութեան մէջ իսկ

Կենց մասը կայ, բանի որ՝ եթէ Եւան մեղանշած չըլլար, մենք ալ զիսկ հրատարակելու պէտք չպիտի ունենայինք անոր համար:

Գոնէ՛ք այսպէս կ'ըսէ Ս. Գիրքը:

Պիտի հարցնէ՛ք թէ ի՛նչ տանգութիւն կոչ Սկսուե՛ր զանեցիկն եւ «Մասն մէջն է»-ի մէջ:

Ահա՛ ես երբ որ պիտի գայի ես ալ:

Այլերը երբեք էին տառային անգամ սկսուիլով:

Եւ ահա՛ կիները «Մասն մէջն է» բառն եւ ամենքս ալ մասն ապարդիւն մէջ.

— Գոնէ՛ք այս—սկսուե՛ր է՛ք: Կա՛մ: Մենք ալ կ'ըլլանք կոչ—սկսուե՛ր:

Եւ սկսուե՛ր սօփան ձեռքերէն ամենքս բարձրացան Չամբայի բարձունքը:

Ինչո՞ւ կիները եւ պիտի մնային այլեւեւ սկսուե՛րով մէջ ալ:

Գրագիր... Եղան:

Փաստաբան... ան ալ Եղան:

Երեսփոխան... Եղան: Նախարար... Եղան:

Սովետական գովաւար... Եղան:

Միայն մանչ ըլլանք եւ պահաւ... Կոչ—սկսուե՛ր ալ Եղան:

Օր մը, իմ տան եւ առաւելեալ Գրեմ-Սիմօնի (Նախկին է. Սիմօն) Ամերիկայի փեսայի ներկայացման էր:

Հաշտակ Եղանակին առաւել ըլլալուն եւ հաշտակի բերաններուն մեծ մասին զիւրերը զտնայուն, Սիմօնի բաժնէն լեցուն էր:

— Սիմօն, բայ, պէտք է աշխարհի բիւնէր գրուին որ ըլլան զոստակեան եւ ուղղակի մեծ ժողովուրդի ստիկն հետ խօսին:

— Ի՛նչ տեսի:

Այս խնդրած յաջող ճիւղը.

— Օրինակի համար, բայ, կարելի է զիւրեցիկ զանեց մը

գրել՝ կրդ-Սկանսներու վրայ, որ միանգամայն սկանսիզովն բր-
րօթականը կ'ըլլայ:

— Աղէկ բոխ, վրայ տաւ Սիմօն՝ իր մասը մէջ խօսելով:

— Եւս վաշտն բան կ'ըլլայ, աւելցուց Աւոս Քէչեան, բոս
սովորութեան իր մասն ալ մէջ խօսելով:

Ան երեք մասերէն մէջ խօսելով՝ ահա գրուեցաւ այս գա-
ւեօք, զոր այնոր պատիւ ունին յարգոյ ընթերցաւէր հասարա-
րակութեան հրամցեկոյ, առաջին անգամ՝ բաւերաւէր հաւաքա-
կութեան ներկայացնելէ ետք Բարի Ծանի բնովն վրայ:

Կրդ-Սկանսի անունը այնչա՛ր գրուիչ էր եւ այնման պի-
նախօն, որ իր առաջին ներկայացման ամբողջ բաւերովն հասա-
րակութեան մըն ալ կիսէին առջեւէն եւ գնաց, որովհետեւ բաւ-
րանը ի՛նք ի՛նք էր եւ Աւոս Քէչեան կիշէին մէջ՝ ամենք վեր
պարզելով կը կրկնէր՝ յառաեան զեօնով մը:

— Զմեա՛ց. — Ե՛նչ ընենք, տեղ չմեա՛ց. — մէկ արտոնն եւս-
ր՛էր ոսկի ալ տա՛ տեղ չմեա՛ց...

Եւ՛ հեղինակի համեստութիւնն շատ վերաբերում պիտի
զգայի երբ խոստովանէի ձեզի թէ կրդ-Սկանս ահագին յաջողու-
թիւն մը գտաւ, անհիմն ծիծաղի եւ անգապիկ բեկիչ յաջո-
ղութիւն մը թէւ, բայց արդէն այս կատակերգութիւնը յոացած
գրի առած եւ բնագրած անկենիւ ալ ուրիշ յաւակնութիւն չէին
ունեցած, բայց երբ գուարանցեկ հասարակութիւնը:

Եւ կրդ-Սկանս անկասկած գաւեօք մըն է որ կը գուարա-
ցնէ, առանց գրական կամ երգիծական ոճի մեծամասն յաւակ-
նութեան:

Ժողովուրդը խնդա՛ց:

Եւ մենք մեր նպատակին հասած էինք:

Սա ալ պէ՛տ է խոստովանիմ՝ սակայն, որ դերակատարները
մեծ բովան մը ունեցան առաջին ներկայացման յաջողութեան
մէջ:

Տիկին Զապէլ, այս անգամ զարմարեալի՛ դերասանակին՝
պարսիկացի պատանիի դերն մէջ, Զապիւս եւ Նուման
առաջինը իրանոյ բանասէղծի դերով, իսկ երկրորդը՝ պաշա-
նապական մենծ աղայի դերն մէջ, Աւոս Մասարեան՝ իր գա-
ւառացի պատանու, եւ Գրեմ Սիմօն՝ իր սամարիացի ձկնա-
փառն, տեղն է բոլոր որ խնդալէ մարեցուցին ներկաները, եւ կը
մարդկները սրտիկեցնելու պէ՛տ չմեա՛ց, պատճառը այն էր պարզա-
պէս որ եւ կը կատարէր... լեմոնի դերը:

Իսկ թէ ի՛նչ պիտի
գաւեօքին ապագան:

Վաստի եւ՛ թէ օրին մէկը Բարբի
Դօմէի Ծրանեղի բնովն վրայ՝ Զրան-
սերէնի բարգմանութիւն՝ պիտի... չներկա-

ՈՒՍՆԻ ԹՕԼԱՅԵԱՆ

Քերտ 10 ր, 921

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԵՐ

- ԽԱՉԻԿ ԱՂԱ.** Վաճառական, 50 տարեկան, յօդացաւէ իջ տառապի. **Պ. ՏՐԴԱՏ ՆՇԱՆՆԵԱՆ**
- ՏԻԿԻՆ ԹԱԳՈՒՀԻ,** Կինը, 45 տարեկան, զարդացած էնաւ- լիգէնտ ըստ կարելոյն. **ՏԻԿԻՆ ՍԻՐԱՆՈՅՇ ԱՂԷՔՍԱՆՆԵՆ**
- ՇՈՒՇԱՆ,** Աղջիկը, 20 տարեկան, կոլ սկառւտ. **ՅՐ. ԱՆԱՅԻՍ ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ**
- ՄԵԼԻՆԷ,** Աղջիկը, 18 տարեկան, մեկամաղձոտ, բանաստեղծական. **ՏԻԿԻՆ ԱՏՐԻՆԷ ՊԻՆԷՄԷՃԵԱՆ**
- ԱԶԱՏ,** Շուշանին նշանածը, 26 տարեկան, պոյ սկառւտ. **Պ. Ե. ԹՕԼԱՅԵԱՆ**
- ԿԱՐՊԻՍ,** Մելինէի նշանածը, 24 տարեկան, բանաստեղծ, եթերային. **Պ. ԶԱՔՐԱՍՏ**
- ՂԱԻԿԱՍ ԱՂԲԱՐ,** Տունին խոհարարը, 35 տարեկան, գաւառացի. **Պ. ԱՇՈՏ ՄԱՏԱԹԵԱՆՅ**
- ՄԱՐԻԱՄ,** Սպասուհի, 20 տարեկան, պարտիզակցի. **ՏԻԿԻՆ ԶԱՊԷԼ ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ**
- ԵՐԱՆՈՍ,** Զինորս, 25 տարեկան, սամաթլացի. **Պ. ԳՐԷՄ ՍԻՄՕՆ**

Ա. Ե. Բ. արարուածները կ'անցնին մէկ ամսուան միջոցին :
Գ. արարը տարի մը ետքը :

ԿՈՒՆ ՍԿԱՌԻՏ

Ա. ԱՐԱՐ

Տեսարանը կը ցուցնայ շաւ Կահաւորուած սեւեակ մը. Աջ եւ ձախ՝ ֆով ֆովի երկերկու դուներ, մեջտեղը դուռ: Ա. կողմը եւ աջընդ գրասեղան: Պատերը պատկերներ: Թիկնա- քոսներ, ֆանտիկ եռայլն:

ՏԵՍԻԼ Ա.

ԽԱՉԻԿ ԱՂԱ. (Առանձին)

ԽԱՉԻԿ (Գրասեղանին ֆով նստած, հաշիւներովը գրա- դած:) — 388... 645... չատ է չատ, գրիզ կայ, դարձ չկայ, ճամբաները գոց, սիֆթաճարզ կը կոցենք կոր մաղաղան, խառնութի քերան կը պանի, արտիէի քերան կը պանի: Տունին ծախքերը կ'ընթ առեր կ'երթան կոր, խելքի կա- լիք պան, մէյ մըն ալ տետրակ չպիտի բռնեմ... ամսական է՞ք քիչը 200 ռսկի ծախք կայ. փառք Աստուծոյ որ սա

տունը ժամանակին տուր ենք. (նորէն հաշտին նայելով)
չա՛տ է, չա՛տ. հարտելուն ճարը նայելու է. խոհարար,
սպասուհի, ի՛նչ պէտք կայ, երկու հատ հասած աղջիկ ու-
նինք տունին մէջ, քիչ մըն ալ անոնք նային տունին գոր-
ծերը, վաղը մէկտան օր հարս պիտի ըլլան, ասեղ մը բռ-
նելուն եօլը չեն գիտեր, ա՛խ, յանցանքը ամբողջ մօրեր-
նուն է... վախուկ պիտի մեծնան, ծառքերնին ապքը պա-
ղը չպիտի տեսնայ, մորթը կ'աւարուի եղեր... ալ մենք ծա-
նըս հանելու եմ, առաջ խոհարարը, ետքէն սպասուհին
ճամբելու է, այն ասան ուզեն չուզեն իրենք պիտի աշխա-
տին... Ղուկա՛ս, Ղուկա՛ս, (զանգակը կը զարնէ):

ՏԵՍԻԼ Բ.

ՆՈՅՆ ԵՒ ՄԱՐԻԱՄ

ՄԱՐԻԱՄ. — Էֆէնտի, ի՞նչ կը հրամայէք:

ԽԱՉԻԿ. — Ղուկասը ո՞ւր է:

ՄԱՐԻԱՄ. — Վարը մտնելու է, կանչեմ:

ԽԱՉԻԿ. — Ո՛չ, սպասէ... քեզի ալ ըսելիք ունիմ... որ-
չա՛փ տեսն է որ մեր քովն ես:

ՄԱՐԻԱՄ. — Խաչին երեք տարի կ'ըլլայ, էֆէնտի:

ԽԱՉԻԿ. — Աղէկ, պահանջք մը ունի՞ս:

ՄԱՐԻԱՄ. — Էֆէնտի, աս ի՞նչ խօսք է: Ես ծեր օղջու-
թիւնը կ'ուզեմ...

ԽԱՉԻԿ. — Տուն ա օղջ ըլլա՛ս՝ բայց միայն օղջութիւնով
գործ չըլմնար, պահածին տեղը չիգար կոր:

ՄԱՐԻԱՄ. — Էֆէնտի, ինչ չիքայէ՞ք մը ունիք:

ԽԱՉԻԿ. — Չէ աղջիկս, միայն թէ ստիպուած ենք խրնա-
յողութեամբ ապրիլ, ի՞նչ ընեմ, աղջիկս, յանցանքը ժամա-
նակինն է, գործերը տակն ու վրայ եղան, բիացոսն մեռած
է, ինչպիսի գործերը կը բաղուին, ինքզինքս կը կանամ:

Նորէն կը կանչեմ ծեղի...

ՄԱՐԻԱՄ (Լայով). — Ի՞նչ կ'ըսէք էֆէնտիս, էս ծեղի
գատ ուրիշին քովը չեմ կրնար պանիլ, հանքմեկս որի՞ պի-
տի ձկեմ:

ԽԱՉԻԿ. — Հանքմեկս ալ մեծցան, պէտք է որ իրենք
իրենց պէտքերը հոգան, անտոկնութիւն սորվին:

ՄԱՐԻԱՄ. — Պուլաչը-
խը... աւելը... Թօղերը...
ճամբը սրբելը հանքմեկս մի
պիտի ընեն, մեղքը չէ՞ է-
ֆէնտիս. չէ, մի՛ հաներ, ամ-
սականէս կտրէ մենք մեր գոր-
ծին մոխայէթ ըլլանք:

ԽԱՉԻԿ. — Աղջիկս, ծեղի
տոգոհութիւն մը չունիմ, բայց
ստիպուած եմ, այսպէս՝ մին-
չեւ ամսու կլուխ ծեղի համար
ուրիշ տեղ մը փնտռեցէք:
(Դուրս կ'ելլի):

ՏԵՍԻԼ Գ.

ՄԱՐԻԱՄ, ՏՈՅ ՂՈՒԿԱՍ

ՄԱՐԻԱՄ. — Սուրբ Արմաշ Աստուածամար, ի՞նչ ընեմ
հիմա՝ ամսուն գլխին ինը օր կայ, ո՞ւր էրթամ, ի՞նչ ընեմ...
(Կ'մկսի շաղ):

ՂՈՒԿԱՍ (Խոհարարի զգեստով). — Մարիա՛մ, էֆէնտին
գնա՛ւ է:

ՄԱՐԻԱՄ (Կուլայ). —

ՂՈՒԿԱՍ. — Քա Մարիամ, աղջիկ, ինչո՞ւ ճուղապ չես
 քառար. կոխարդ. օժուղներուդ մէջ առեր, ի՞նչ կ'ընես հօդ:
 ՄԱՐԻԱՄ. — (Կռկայ):
 ՂՈՒԿԱՍ. — Քա քեզի կ'ըսեմ կտր, էֆէնտին վո՞ւր է,
 քառը հարը կրակին վրայ ձգեր ես խըզարթման, տիպը պի-
 տի աննէ, ետդ չկայ, ըսէ վո՞ւր է:
 ՄԱՐԻԱՄ (Լայով). — Ինը օրէն կ'երթանք կտր...
 ՂՈՒԿԱՍ. — վո՞ւր կ'երթանք կտր:
 ՄԱՐԻԱՄ. — Ես կիտեմ, քէֆդ ո՞ւր ուղէ նէ հոն:
 ՂՈՒԿԱՍ. — Քէֆս ո՞ւր ուղէ նէ հոն մի, իմին քէֆս
 ասկէ հոն էրթալ չուզեր կտր:
 ՄԱՐԻԱՄ. — Իմիննա չուզեր կտր ամմա, պիտի էրթամ,
 էֆէնտին մեզի արթըխ չուզեր կտր:
 ՂՈՒԿԱՍ. — էֆէնտին մեզի չուզեր կտր մի:
 ՄԱՐԻԱՄ. — Հա՛, չուզեր կտր:
 ՂՈՒԿԱՍ. — Սէպէպը ի՞նչ է, պան մը բըրբ տէ բար-
 կացա՞ւ, չէ նէ մի ինծի տիրելդ հասկցաւ տէ խսխանճու-
 թիւնէն կը վոնտէ կտր:
 ՄԱՐ. — Ձէ ճանրմ, անանկ պան չկայ, տուինն մէջ
 չատ մատրաֆ կ'ըլլայ կտր եղեր, իքօնօմիայ պիտի ընէ եղեր:
 ՂՈՒԿ. — Հախ ունի մարդը, քեզի ո՞վ ըսաւ քի օրը
 երկու օրա հաց ուտես, մարդը վրադ կը նայի նէ թօփ
 նետելը միտքը կուզայ:
 ՄԱՐ. — Ինծի նայէ, իմ ցաւովս մի խաղար, ըսելէ քի
 քաղը իս առնելու ըլլաւ նէ պոյուտայ չատ ուտելս էրէտիս
 պիտի առա:
 ՂՈՒԿ. — Հոգա մ'ըներ, կանաս նէ կ'ուտես, չկանաս
 նէ չես ուտեր:
 ՄԱՐ. — Ի՞նչ, ինծի անօթի՞ մի պիտի ցկես:
 ՂՈՒԿ. — Կուչտ ետիստ անօթի մնալդ դործերէն կախ-
 ւած է:
 ՄԱՐ. — Անանկ իսէ ասօրուընէ թէզը չկայ զատուինք,

զաթէն էֆէնտին մեզի չուզեր կտր, կլօխնուս ճարը նայինք,
 էրանոսը էրկու ամիս է էտեէս ինկած է, էկու քեզի փախ-
 ցուծեմ կ'ըսէ կտր:
 ՂՈՒԿ. — Հէ՛, վոյլ օրի կը փախցնէ կտր, քա Մա-
 րիա՛մ, ըսէ նայիմ էրանոսը վո՞վ է, սա խենթ պալըթոճի՞ն,
 քա անիկա մարդը տիրի տիրի կը կտրտէ:
 ՄԱՐ. (Կոստուելով). — Ան քեզի կը ճարթէ, ինծի կը
 գաշտէ:
 ՂՈՒԿ. — Քա խենթ էս, Մարիամ, ան քու լօփ լօփ մի-
 տերդ տեսեր է տէ՛ աճապա սըվոր սայէէն խասապի խո-
 նութ մը կընամ մի պանար կը մտմտայ կտր:
 ՄԱՐ. — Հիմակ պօլ խօսկերը ձկէ, ըսէ նայիմ հիմա
 ի՞նչ պիտի ընենք:
 ՂՈՒԿ. — Ի՞նչ մի պիտի ընենք, թօհաֆ էս տուն ա,
 հիչ պան մը չպիտի ընենք:
 ՄԱՐ. — Ի՞նչ ըսիր:
 ՂՈՒԿ. — Ասկէ խարը մը անդին չպիտի երթանք:
 ՄԱՐ. — Ղուկա՛ս... հոգիդ մատաղ... ըսէ չպիտի
 մի էրթանք:
 ՂՈՒԿ. — Հայտէ քէֆդ նայէ, ատ էրկու պզտիկ հա-
 նըմները հօս կայ իքէն մենք տեղ մըն ա չենք էրթար:
 ՄԱՐ. — Ես էֆէնտի՛ս, էֆէնտիս կլ մոռնա՞ս:
 ՂՈՒԿ. — էֆէնտիս իմին ա էֆէնտիս է, ամմա տու-
 նին ասըլ էֆէնտիները ատ պզտիկ հանըմներն էն, անսը
 համար հոգդ մ'ըներ, անոնք մեր գործը չեն կընար անու-
 նար... Մարիամ, մենք ասկէ էրթալու ըլլանք նէ տունը
 քիտի Խուլէի թիմարխանէն կը առանայ:
 ՄԱՐ. — Ինծի ըսէ, չեմ հասկնար, սէպէպը ըսէ, քա-
 ղա՞ւմ...
 ՂՈՒԿ. — Տուն էն առաջ սա ըսէ, ինծի հետ պիտի
 կարգուի՞ս:

ՄԱՐ.— Կը կարդուիմ, Աստուածամարը վկայ կը կար-
դուիմ:

ՂՈՒԿ.— Անանկ էրանոսի, ֆիլանի ֆալանի էրէսը չը
պիտի նայիս:

ՄԱՐ.— Քէօրնամ էջէր հեղ մըն ա քի նայիմ:

ՂՈՒԿ.— Անանկ է նէ՝ էկու քի կործը քեզի հասկը-
ցունեմ, հէմ ա ինչ քի ըսեմ նէ
անանկ պիտի ընես, պակաս պան
մը էջէր ընես նէ էրկուքնուս ա
պոխճան սօխախին օրթան կը տեղ-
նաս:

ՄԱՐ.— Կ'ընեմ, կ'ընեմ, ըսա-
ծէդ էւէլին կ'ընեմ, ըսէ ինչ պիտի
ընեմ:

ՂՈՒԿ.— Հիմայ նայէ, էֆէն-
տին ե'րը քի հոս կայ՝ պզտիկ հա-
նըմները... (ոտի ձայն լսելով) ու-
ման կու դան կոր, հոս չըլար,
մութովախը էկու աէ հոն հասկը-
ցունեմ:

ՄԱՐ.— Մութովախը ինչ ը-
նեմ... ինծի նորէն պիտի սըխ-
մըտես:

ՂՈՒԿ.— Քալէ՝ առջեւս... հայտէ, մը վախնար, չեմ
սիմըռտեր, երբ է նէ...

ՏԵՍԻԼ Դ.

ԽԱՉԻԿ ԱՂԱ., ՏԻԿԻՆ ԹԱԳՈՒՀԻ

ՏԻԿԻՆ (Ներսիս խօսակցութիւնը շարունակելով).— Յիշ
ըսածդ անկաբեկի է, աղայ մի ըլլար խաչիկ աղա,
մտածէ անգամ մը:

ԽԱՉԻԿ.— Էս աղէկ մը մտածած էմ, ալ առաջուան
պէս չենք կրնար ըլլալ, տան ծախքը ամիսը 200ը կ'անց-
նի կոր:

ՏԻԿԻՆ.— Եւ այդ պատճառ է որ խոհարարը, սպա-
սուհին ճամբու դրուի... իսկ տան դործերը ո՞վ պիտի
ընէ, ե'ս... այս վիճակի'ս մէջ, չե'ս գիտեր որ երկու օրը
մէջ մը զուլաս բարձին կը դարնեմ:

ԽԱՉԻԿ.— Դուն չէ, անդին էրկու հատ նշանած աղջիկ
կայ, գործերնին ինչ է, ընե'ն, հա'նըմ, թող վարժուի'ն:

ՏԻԿԻՆ.— Մենք այդ աղջիկները սպասուհի ըլլալու
համար չէ որ զօլեճներ տուինք: Այդ վարած կեանքերն
աղնուականներու կեանքին կը համապատասխանէ:

ԽԱՉԻԿ.— Տուն իմ ըսածիս պատասխանէ, ամօթ է,
ամէն մարդ վրանիս կը խնդայ կոր, տրացիները՝ աղջիկ-
ներդ տանտինի պիտի հանեն:

ՏԻԿԻՆ.— Այո՛ որովհետեւ անոնց պէս տունը չպիտի
մնան, չուտ մը նշանուեցան:

ԽԱՉԻԿ.— Ո՞վ դիտէ հարսնիքը երբ կ'ըլլայ... ամօթ
է, Թագուհի, ամօթ է:

ՏԻԿԻՆ.— Ի՞նչ բան ամօթ է, հայ լայֆ ըլլալը ամօթ է:

ԽԱՉԻԿ.— Հայ լայֆ ըլլալը ամօթ չէ, բայց 19 տարե-
կան նշանած աղջիկ մը ամօթի խրոջֆէթը մտած, սըրբիս
մը ծառքը, տոպրակ մըն ա կոնակը ճէնտէրէի լեռներուն
վրայ իղճիութիւն ընելը ամօթ է... մէյ մըն ալ հայ լայֆ
աղջիկը լուանկայ գիշերին, մինչեւ կէս գիշեր աչքերը ա-
պուշ ապուշ աստղերուն տնկէ, ա'խ, օ՛ քի քաչէ նէ, ամէն
մարդ անանկ կը կիտնայ քի, տրացիներուն աղոցը հետ սի-
րաբանութիւն կ'ընէ կոր: Շուշանը ըսես նէ օրը երկու ա-
պակի թէ որ չկտորէ չը հանգստանար կոր, տուող կեցած
տեղը՝ պատուհանէն ներս ցատկելը ինչ պիտի ըլլայ, Աս-
տուծոյ սիրոյն աս ամօթ չէ՞, ամէնուն հետ կիւլէչի կ'ըլլայ
կոր, առջի առտու Մարիամին եռմբուլս մը դարկեր է...

աղջիկը «վախ մարտիկ» ըսելով կոնսակի վրայ կէս ժամ կը առաքւելուէր:

Տիկին.— Քաջութեան նշան է:

ԽԱՉԻԿ.— Է՛հ, էրկուքը մէյ մը փողոցին դուռը տեղէն հանելը ինչի՞ նշան է:

Տիկին.— Ուժեղ ըլլալու նշան է:

ԽԱՉԻԿ.— Եա պարտէզին աստի տարուան չէփլէնկի-ճի ծառը քէօքէն հանել նկատել:

Տիկին.— Դնդերներու զօրութեան նշան է:

ԽԱՉԻԿ.— Աղէկ... Եա ասլի օր իսկէլէին վրայ՝ քովի ընկերուհին ծովը նկատելը, էաքէն ալ ինք էաէէն ծով նետուելով ազատել:

Տիկին.— Ազատարար ոգիի նշան է:

ԽԱՉԻԿ.— Գիշեր տառն չաղըներու տակ պտուղի՞ք:

Տիկին.— Չարքաշութեան նշան է:

ԽԱՉԻԿ.— Ասկէրի պէս նէօպէթ պէքլէյնը:

Տիկին.— Կարգապահութեան նշան է:

ԽԱՉԻԿ.— Վերջապէս մարդու պէս չէնք չնորհք քաշելու տեղ՝ աթ ճամպազի կնիկներուն պէս չորս մէթրօ մէկէն ցատկելը՝ ըսէ նայիմ ա՞ս ինչի նշան է:

Տիկին.— Այս բոլորը կու սկսուտի ճկունութեան նշան է: Աղջիկին կու սկսուտ է և նշանաբանին է՝ «բարձրացիր, բարձրացուր»:

ԽԱՉԻԿ.— Իրեն բարձրանալը շատ տեսայ, կատուի պէս ծառերէն բէնչիբէնքէն վեր կը շուլուի կոր, բայց ուրիշը բարձրացնելը ինչ պիտի ըլլայ: Ամէն առտու, կ'ելլայ չելլար, եռմբուխ զարնելէն սէտիրները խուրտուխաչ ընելը ի՞նչ պիտի ըլլայ:

Տիկին.— Պօքսի մարգանք է:

ԽԱՉԻԿ.— Է ատ եռմբուխները որո՞նք պիտի փակցունէ վաղը մէկալ օր: Չայէր սօխախին տուռը պիտի ելլայ, մահա՞նայ մը պիտի ընէ, պիտի կռիւի պոնուի, զարգա-

վաթճիին, պախալի չրախին, եօղուրթճիին հեա. էրկու օրը մէյ մը բօլիսլին: Չէ՞նէ մի էրկանը քիթը բերանը պիտի կտարէ. կը հաւնի՞ս կոր, մատամ, վարձքդ կատա՛ր, էրկը ծեծող աղջիկ մը հասցուցիր, էլ ալէմին գլխուն ալ փորձանք մը. զօռի էկա՞ւ մի՛ հայտէ պօքս...: Քաշելիք ունի զավալը տղան. էրկը ծեծելու թալիմները հիմակու-ընէ կը տեսնայ կոր մեր օրիորդը...:

Տիկին.— Ան ալ պօյ սկսուտ է, Եռչանիս պօքսի ուսուցիչն է:

ԽԱՉԻԿ.— Է թամա՛մ, իրարու խըրս էլա՞ն մի, ա՛յ նայինք իրարու քիթը մի կը կտարեն, չէ՞նէ՞ն մի կը տախտեն, ա՛յքըմի կը հանեն: Առնց հեա մէկտեղ խրքիսճի մը իլէ թէճկէրէ մը տալու է, չմոռնաս՝ ճէճէզին մատուկին տակը մէկ էրկու հարուր էնտաղէ սարդը իլէն 10 - 20 քիլօ պամպակ տիր

Տիկին.— Պօքսը ինքնապաշտպանութեան զէնք է, զէ՛նք...: Տեսա՛ր Եռչանիս թեկն հաւկիթները... (ձեռքովը ցոյց կու տայ իր քեռին վրայ):

ԽԱՉԻԿ.— Խաղի՞ մի հինախի մի հաւկիթ է:

Տիկին.— Մկա՛ն է մկա՛ն...:

ԽԱՉԻԿ.— Խելքի՞դ եկաւ, հիշ մուկը հաւկիթ կ'ածէ: Է ի՞նչ պիտի ըլլան ատ հաւկիթները, պարէ ձուածեղ մը չինէ. քէրէվիզի պատարյին աղէկ թէքպլիյէ կ'ըլլայ. թաղէ՞ է պարէ:

Տիկին.— Ամէն մէկը նա՛ այսչափ:

ԽԱՉԻԿ.— Տահա՛ նէլէր, ատ բսածդ տէվէյի՛ հաւկիթ է...: Ինձի նայէ, ատ մարտին էկուր կ'օլօկայի տնենք ատ հաւկիթները փիլիճ էլլան: Աղջկանդ սեղոյ թասպլէզլին նային նէ՛ ամէնքն ալ կ'էրէզէ պիտի էլլան:

Տիկին.— Կատա՞կ կ'ընես կոր, Եա կատակի սիրտ չունիմ, կ'ուզէիր որ աղջկանդ թեկերը կաթնապուրի պէս թո՛ղ ըլլային, չե՞ս սքանչանար իր հուժկու թեկերուն, որ համակ ջի՛շ, գնդե՛ր, մկա՛ն են:

ԽԱՉԻԿ .— Գոցէ՛ գոցէ՛ բերանդ , գոցէ խափանին դու-
որ , սա մո՞ւկ է , մկա՞ն է ի՞նչ է , դուրս չփախչի . . . : Վա՛յ
խրջանէթ աղջիկ , կիւղէլիմ չէփլէնկիծի ծառը քանի՛ միտ-
քըս կը պերեմ նէ սիրտս կը ցաւի կոր , զավալը ծառէն
ի՞նչ կ'ուղէր տէ քէօքէն հանեց , ի՞նչ զարար ունէր . . . :

ՏԻԿԻՆ .— Ըմբշամարտութեան փորձ մըն էր ատիկա ,
և չէփլէնկիծի ծառը պարտուեցաւ . . . :

ԽԱՉԻԿ (Ապշած) .— Մեր չէփլէնկիծի ծառը փէշլիվան է
եղեր տէ ես խապար չունիմ : Վաղն ալ տունը թէմէլէն պի-
տի հանէ , է աֆէրի՛մ ճիհան փէշլիվանի աղջիկս . . . : Հա՛ւ ,
հաւկի՛թ , չիֆթլի՛ք մի կը հասցունենք կոր՝ աղջիկ մի . . . :
Թեւերուն մէջը բունկալ կայ էղեր , հաւկիթներ կան էղեր ,
աղջկանս թեւերը քիւմէ՛ս էն . . . : (Խորունկ շունչ մը առ-
նելով) : Հախ ունի եղեր Սրչարունի սրբազանը . . . : Աս կի-
տիլին հիչ խելքս չհառնիր կոր , տուն ա աղջիկ էղած էս ,
ատենց բրածին ո՞ր մէկը բրած էս :

ՏԻԿԻՆ .— Խաչիկ աղա , ըսածդ ճիշդ է , բայց մեր ժա-
մանակը այդպիսի բաներ չկար : Նայէ առաջ կը դողայինք
որ դաւաճիս քովերնէս չբաժնուի , տուն փեսայ կ'առնէ-
ինք , հիմայ՝ «աման ամերիկայէն փեսացու մը ըլլար» ըսե-
լէն քարափ կը վազեն միջնորդ տէր պապաները :

ԽԱՉԻԿ .— Սուս , ծանօթ ատեւարականները հիմա կը
բողոքեն , մեղայ , մեղայ ըսէ :

ՏԵՍԻԼ Ե.

ՆՈՅՆՔ , ՄԱՐԻԱՄ

ՄԱՐԻԱՄ (Գարոյ) .— Պղտիկ հանձմիս նշանածը եկաւ :

ՏԻԿԻՆ .— Պարոն Կարպիսը :

ԽԱՉԻԿ .— (Դեպի դուռ կը յառաջանայ) : (Մարիամ
դուռս կ'եղի) :

ՏԵՍԻԼ Զ.

ՆՈՅՆՔ , ԿԱՐՊԻՍ

ԿԱՐ . (Տժգոյն , հիշանդ) .— Բարե
տիկին . . . Ինչպէ՞ս էք խաչիկ էֆէն-
տի , ինչպէ՞ս եղաւ ձեր բոժաթիղմը ,
ռալիսիլաթ առէք , չատ պիտի օդ-
տուիք :

ԽԱՉԻԿ .— Չիցտեմ օղլում չից-
տեմ , նորէն չատ կը նեղէ կոր :

ՏԻԿ .— Ձեր ալ գոյնը նետեր է ,
անհանգի՞ստ էք :

ԿԱՐ .— Ոչ , երէկ գիշեր չկրցայ
քնանալ :

ԽԱՉ .— Թախթապիթի՞ ունիք . . .
կարծեմ Մեկինէն ալ չքնացաւ :

ԿԱՐ . (Դող ելած) .— Ինչո՞ւ . . .
արդեօք անհանգի՞ստ է :

ՏԻԿ .— Ոչ , ոչ , առողջ է , կար-
ծեմ բանաստեղծութիւն մը գրելու
վրայ է , երէկ գիշեր նոր ներշնչում
մը ունեցաւ այն հրաշալի լուսըն-
կայէն :

ԿԱՐ .— Հրաշալի . միենոյն ներ-

շնչումը ես ալ ունեցայ . լէ կրան զեսքի սը բանքնթըր :

ԽԱՉ .— Լուսնկայ եղած գիշերը չքնանար , ատ տէրար
գարոցին տիպլոմային հետը առեր է :

ՏԻԿ . (Ոտի ելելով) .— Մեկինէ՛ . . . Մեկինէ՛ . . . պարոն
Կարպիսը եկաւ :

ԽԱՉ .— Դո՞ւք ինչու երէկ գիշեր չքնացաք :

ԿԱՐ .— Լուսինէն չկրցայ բաժնուիլ : «Ասուլիս մը լու-
սինին հետ» քերթուածս աւարտեցի :

ԽԱԶ. — Աֆէրիմ օղլում, քունդ պօշ տեղը հարամ չես ըրեր :

ՏԻԿ. — Մեկինէին պիտի կարգա՞ք, ան չատ կը սիրէ այդպիսի բազմաթիւ քերթուածներ :

ՏԵՍԻԼ Է.

ՆԱՅՆՔ, ՄԵԼԻՆԷ

✓ ՄԵԼ. (Գալոյ) . — Բարի եկաք, Կարօ, գիշերը ի՞նչպէս անցուցիք :

ԽԱԶ. — Հիչ չէ քնացեր, ա՛ղջիկս . . . :

✓ ՄԵԼ. (Տխուր) . — Ինչո՞ւ, Կարօ, անհանգի՞ստ էիք :

ԽԱԶ. (Մեկուսի) . — Լուսինն դիմացը չի՞լի կարեր է :

ԿԱՐ. — Քերթուածս աւարտեցի :

✓ ՄԵԼ. — Օ՛հ, ի՞նչ լաւ, խնդրեմ կարդացէք, քովերնի՞ք է :

ԿԱՐ. — Այո, «Հայ Կին»-ին պիտի դրկեմ. աիկին Հայկանոյ Մառքը շատոնց է խնծմէ կը խնդրէ՝ որպէս զի գրեմ իր հանգէսին :

✓ ՄԵԼ. — Խնդրեմ կարդացէք :

ԿԱՐ. — Արդէն ձեր գնահատութեան ենթարկելու համար է որ բերի :

✓ ՄԵԼ. — Իմ գնահատութիւնս ձեր քերթուածներուն համար արժէք մը չունի, ձեր մաքի և սրտի թոխքներուն չեմ կրնար համարի :

ԿԱՐ. — Խնդրեմ մի չափազանցէք, ես վերջին քերթուածներս ամբողջ ձեզի կը պարտիմ :

ՏԻԿ. — Պարոն Կարպիս, անչուշտ մեզի պիտի կարգաք, չէ՞ :

ԿԱՐ. — Եթէ Խաչիկ աղային ձանձրոյթ չպատճառէ :

ԽԱԶ. — Քաւ լիցի, օղլում, կարգայ, ամօթ չէ, իրաւ է այնչափ բարձր հայերէնէ չեմ հասկնար՝ բայց նորէն կ'ուզեմ մօիկ ընել մեծ մարդու գրածները :

✓ ՄԵԼ. — Ձեզ մօիկ կ'ընենք :

ԿԱՐ. (Թուրքը հանելով) . — «Շրթունքի թրթուռներ» :

✓ ՄԵԼ. — Վերնագիրը հրաշալի է :

ՏԻԿ. — Ճշմարտապէս բանաստեղծական :

ԽԱԶ. — Բէք աղուն, աֆէրիմ պարոն Կարպիս, (Անկուսի) կ'երեւայ քի սրթմայի վրայ է գրածը, տուտախները կը տողան կոր էղեր :

ԿԱՐ. — Պարզապէս «համբոյր» ին սէնպօլիք բացատրութիւնն է, տարբեր ոչինչ : (Կարդալով) :

Տիեզերքը տիեզերքով,

Եւ երկինքը իւր աստղերով

Դիշեր մըն էք . . .

Տրտում գիշեր՝ ուր միայն

Լուսին մը կար՝

Ուր իմ սրտիս սէրը տկար

Կը կոտորար՝

Դէպի վար

Յոյսերով

Սիրավառ . . . :

ԽԱԶ. (Մեկուսի) . — Սամավար . . . Ռամկավար, Դաշնակցական, Հնչակեան, օնտան տա վար, պունտան տա վար . . . :

✓ ՄԵԼ. — Օ՛հ, ի՞նչ զգացում . . . :

ՏԻԿ. — Ասպետական սէ՛ր . . . :

ԽԱԶ. — Բէք աղուն, աֆէրիմ օղլում :

ԿԱՐ. (Շարունակելով) . — :

Դիշեր մըն էք, ճառագայի՛ մը արեւուն,

Ջախջախելով աստղերն ու լուսին,

Բռնեց ձեռքը Յիսուսին՝

Եւ ըսաւ .

Ով աէր դուն ես սքանչելի, հրաշագործ,

Եկ իմ մօտս, տես արեւն ու լուսին
Իրարու հետ կը խօսին,

Մեկ. (Շարունակով).—

Տե՛ս արեւն ու լուսին

Իրարու հետ կը խօսին...

Յի. հրաշալի՛, այս տողերը գլուխ գործոց են:

Տիկ. — Տե՛ս արեւն ու լուսին

Իրարու հետ կը խօսին:

ԽԱԶ. (Մեկուսի). — Արեւը լուսնկային հետ մոռնապէթ
կ'ընէ կոր հզեր. իմ կիտնալս ցորեկը արեւը էլած ատենը
լուսնկան չկայ, գիշերն ալ լուսնկան էղած ատենը արեւը
չկայ, կ'երեայ քի թէլէֆօնով տեսնուեր էն, (բարձր)
տահա շատ կա՛յ օղլում, փէք աղուոր է, քիմ պիլիր արեւը
ինչե՛ր ըսաւ լուսնկային... Լեռներուն վրայ, տէրէները, կալ
սկառւտ ազլիկներ տեսնելը...:

Տիկ. (Ընդմիջելով). — Խաչի՛կ աղա...

Մեկ. — Խնդրեմ, հայր, մի խանգարէք մեզի:

ԽԱԶ. — Ամա՛ն... նորէն կատղեցաւ եէլս...

Տիկ. — Ինքզինքդ սխմէ... չարունակեցէք, պարոն
Կարպիս...

ԿԱՐ. (Շարունակելով). —

Ամպտեցաւ երկինքը. շանթ, ուռմը, կայ-
ծակ, որոտում,

Ամէն բան լուռ...

Չայն չկայ

Եւ այդ վեհ լուսեան մէջ՝ գթայ Տէր

Հոն քով քովի երկու սրահեր

Որը, անտէր

Վարդ չթեր

Կը սպասեն

Համբոյրին:

ԽԱԶ. (Մեկուսի). — Նէ իսէ պաղեր է. թախըմ մը պօ:

լաֆ, ի՛նչ է, արեւը լուսնկային պաղեր է էղեր, մեր փե-
սացուն ալ տեսեր է:

Մեկ. — Օ՛հ, դուք հանձար էք:

Տիկ. — Սէնպօլի՛ք բօնաստեղծութիւն...

ԽԱԶ. — Վը՛յ, վը՛յ, վը՛յ... շատ կը ցաւի կեր էրթամ
Լըկնամ:

ԿԱՐ. — Դեռ չլմեցաւ, Խաչիկ էֆէնտի, կարծեմ զգաց-
ուեցաք:

Մեկ. — Հայրս շատ զգայուն սիրտ մը ունի:

ԽԱԶ. — Ամա՛ն... ամա՛ն... ամա՛ն... (սիկար մը կը
վառէ):

ԿԱՐ. — Սիկարի մուխին վրայ ալ քերթուած մը ու-
նիմ, Խաչիկ էֆէնտի, ձեր սրտին չի՞ խօսիր սիկարին ծու-
խը, անիկա երբ ուրրապտոյտ յորձանքներով կը բարձրա-
նայ, ձեզի չի՞ յիշեցներ մխացող սրտի մը...

ԽԱԶ. — Շիտակ է, մերաքներս կը փարատէ քիչ մը,
ախ ցաւ անիծեալ եէլը: (Ձախ՝ երկրորդէն կ'երթայ):

Մեկ. — Մանաւանդ երբ միջոցին մէջ կը թրթռայ ամպի
նուրը շղարչի մը նման:

ԿԱՐ. — Ընդհանրապէս արշալոյսին, քողի մը նման
ծիպով հորիզոնին վրայ...

Մեկ. — Չո՛ք իր երեսին վրայ ձգած կը բարձրանայ ա-
քիք, ո՛հ, ամէն առաւօտ պատշգամ կը վազեմ այս մեծա-
սքանչ խորհուրդը դիտելու...

ԿԱՐ. — Որքան նման են մեր բնութիւնները:

Տիկ. (Խանդավառաւով). — Կարծես երկուորեակներ:

ԽԱԶ. — (Սենեակ կը մտնէ, ներսէն ա՛յ, ա՛յ, ա՛յ, ա՛յ
ձայներ կու գան):

ՏԵՍԻԼ Ը.

ՆՈՅՆՔ, ՅԵՏՈՅ ՇՈՒՇԱՆ

ՏԻԿ. — Հայրդ երթալով զարմանալի կը դառնայ:

ՄԵԼ. — Այդ բըժաթիգմով շատ կը տառապի:

ԿԱՐ. — Էքս լէ պէնի ջերմուկները պէտք է որ երթայ:

ՄԵԼ. — Այս տան մէջ բացի Շուշանէ ամէնուստեղ կազմը փափուկ է:

ԿԱՐ. — Բանաստեղծի հոգին, փափուկ պատեանի մէջ քայն կը դնէ...: Օր. Շուշանը տունը չէ:

ՏԻԿ. — Ոչ, մարդանքի գնաց, բայց ուր որ է հիմա կու գայ:

ՇՈՒ. (Կոչ սկստոյսի հագուստով, գիւնուորակն քաշելու կոտայ). — Բարեւ ձեզ պարոն Կարպիս, ի՞նչպէս էք, ձեզ աւելի քաջառողջ կը տեսնեմ (այնպէս մը ձեռքը կը քորոտէ ու Կարպիս ցաւեն կը զարարուի):

ԿԱՐ. — Ուրախ եմ... չնորհալի կամ... շատ լսու եմ. քերթուածս կարգալու եկայ, մերսի... մերսի...

ՏԻԿ. — Ոչ մնացիր, աղջիկս, հայրդ շատ բարկացաւ:

ՇՈՒ. — Ինչո՞ւ:

ՏԻԿ. — Ի՞նչ ըսել է ինչու, հայրդ է, իրաւունք ունի բարկանալու:

ՇՈՒ. — Բայց բարկանալու պատճառ տուած եմ:

ՄԵԼ. — Շուշան, այդպէս մի խօսիր:

ԿԱՐ. — Այո՛, օրիորդ Շուշան, այդպէս մի խօսիր:

ՇՈՒ. (Կարպիսին). — Ի՞նչ, դո՞ւք ալ ինծի հակառակ կը խօսիր:

ԿԱՐ. — Ոչ, օրիորդ, ոչ, ես բան մը չբռի:

ՏԻԿ. — Ինծի մօտիկ բրէ, Շուշան, ես քու մայրդ եմ, քիչ մը զգոյշ եղիր, գիտես որ հայրդ շատ լաւ է, բարի է, բայց երբ որ բարկանայ, ամէն բան տակն ու վրայ կ'ընէ:

ՇՈՒ. — Յետո՞յ...

ՏԻԿ. — Նշանած աղջիկ ես, գալ չարթու հարս պիտի ըլլաս...

ՇՈՒ. — Ե՛ւ...

ՏԻԿ. — Եւ այդպէս առտու երեկոյ լեռները պարտելով ամէնուն բամբասանքի նիւթ կը հայթայթէ:

ՄԵԼ. — Շուշան, մի բարկանար, բայց կարծեմ հայրիկը իրաւունք ունի:

ՇՈՒ. — Պարոն Կարպիս՝ դուք և դուք (մօրը ու քրոջը) երբէք իրաւունք չունիք վրաս բռնանալու, ես 19 տարեկան եմ, նշանած ու ինքզինքիս տէրը, կատարեալ գիտակցութեամբ կոյ սկստու եմ և պիտի մնամ մինչեւ վերջ, և ինչ որ ալ ըլլայ հետեանքը՝ երբէք ուխտագրուած չպիտի ըլլամ:

ՏԻԿ. — Շուշան...

ՄԵԼ. — Շուշան, քո՛յր իմ...

ԿԱՐ. — Օրիորդ...

ՇՈՒ. — Ոչ, ո՛չ մէկ առարկութիւն, մարդուս երջան կռթիւնը դրամական հարստութեան մէջ չէ, երբէք, մարմնական առողջութիւնը ամենամեծ հարստութիւնն է, դուք, մայր իմ, յաւիտեան հիւանդ, դուք քոյր իմ, միշտ ջղախոտ, մեղամաղձոտ, դուք պարոն Կարպիս, սէնպօլիք խառնուածքով, մարմնակրթանքի պէտք ունիք թօթափելու համար այս քոյր տկարութիւնները:

ՏԻԿ. (Նկայած). — Շուշան...

ՄԵԼ. (Ձրայնոյ). — Շուշան...

ԿԱՐ. (Վիրաւորուած). — Օրիորդ Շուշան...

ՇՈՒ. — Խօսքերէս վիրաւորուեցա՞ք, խնդրեմ ձեզի:

վերաւորելու համար չէ որ կ'ըսեմ, այլ միակ դարձանք :
Վաղը միւս օր պիտի ափսոսաք : Մա՛յր, եթէ կ'ուզես առողջ
ըլլալ կու սկսուտ եղիր . Մելինէ՛, եթէ կը վաժառքիս
քմիչկի երես չտեսնել և քաջառողջ գաւազներու մայր ըլլալ՝
հեռեւէ իմ օրինակիս . և դուք պարոն Կարպի՛ս, եթէ չէք
ուզեր որ ձեր սրտի բարբառումը չարունակէ, չուտ մը պօյ
սկսուտ եղէք, թող ձեր սիրտը միայն լուսինին, զեփիւռին
ու Մելինէին համար բարբախէ . . . (Ղուկաս, Մարիամ կը մը-
նեն պօղպաներով) :

ՏԵՍԻԼ Թ.

ՆՈՅՆՔ, ՂՈՒԿԱՍ, ՄԱՐԻԱՄ

ՇՈՒ.— Դուք ալ պէտք է որ մեր օրինակին հետևիք,
Մարիամ, դուն կու սկսուտ, դուն ալ, Ղուկաս աղբար,
պօյ սքառութ պէտք է որ ըլլաս . . . :

ՂՈՒ.— Մնաք բարով, կ'երթանք կոր :

ՄԱՐ.— Մնաք բարով, կ'երթանք կոր :

ՏԻԿ.— Ո՛ւր մյսպէս :

ՄԵԼ.— Մենէ կը բաժնուի՞ք :

ԿԱՐ.— Կը մեկնի՞ք :

ՂՈՒ. ՄԱՐ. (Դեպի դուռ կը յառաջանան).— Մնաք բա-
րով :

ՇՈՒ.— Կա՛յ, (Ղուկաս, Մարիամ արձանի եման կը
կենան) յետ դա՛րձ (կը դառնան), քայլ առա՛ջ, հանգի՛ստ . .
(Ժափ կը զարնէ) ահա առիկ երկու տոկոսն զինուորներ,
դուք մարզանք ըրա՞ծ էք :

ՂՈՒ. ՄԱՐ.— Էֆէնտին մեզի ճամբու դրաւ, կ'եր-
թանք կոր :

ՏԻԿ.— Ո՛ւր կ'երթաք, ո՞վ ճամբու դրաւ ձեզ :

ՄԱՐ.— Էֆէնտին ինծի ըսաւ որ պօղպանիս կապենք

ու էրթանք :

ՇՈՒ.— Քեզի՞ ալ, Ղուկաս աղբար :

ՂՈՒ.— Մարիամը վուր էրթայ նէ էս ալ հետը կ'եր-
թամ :

ՏԻԿ.— Գոցէք գործերնուդ գլուխը, ես խօսեցայ է-
ֆէնտին հետ :

ՄԵԼ.— Ղուկաս աղբար, ճաշին ինծի համար թեթեւ
ապուր մը պատրաստէ :

ՇՈՒ.— Շուտ գոցէք գործերնուդ գլուխը կեցէք :

ՂՈՒ.— Պօղպանիս կապեցինք, արթըլս կ'երթանք :

ՇՈՒ.— Ուրեմն երթաք բարով, ի՞նչ, կը կարծէք ո
ձեր երթալովը տունին գործերը երեսի վրա՞յ կը մնան :

ՏԻԿ.— Շուշան, դուն մի խառնուիր :

ՂՈՒ.— Կ'երթանք կոր, մնաք բարով :

ՄԱՐ.— Մնաք բարով, հանըմ, ա՛խ, մեռնէի աէ ձեն
չգառուէի :

ՇՈՒ.— Ես կամքի տէր աղջիկ մըն եմ, քանի որ կ'ու-
զէք մեկնի՛լ լաւ, ես ձեր երկուքին տեսած գործը միմեկու
պիտի ընեմ, դուք չէք գիտեր թէ ի՞նչ ըսել է սկսուտ
օրիորդ մը :

ՄԱՐ. (Ղուկասին).— Աման Ղուկաս, հիմայ ի՞նչ պիտի
ընենք :

ՂՈՒ.— Վայ սքառանայ, աս հիչ հիսապ չըրի :

ՇՈՒ.— Ի՞նչ կեցեր էք, չմեկնի՞ք :

ՂՈՒ.— Աճէլէ չունինք, կամաց կամաց . . . հանըմ
դուք պան մը կ'ըսէ՞ք կոր :

ՇՈՒ.— Բան մըն ալ ըսելիք չունին :

ՄԵԼ.— Օ՛հ, Տէր Աստուած, պիտի մարիմ :

ԿԱՐ.— Խնդրեմ սիրելիս, մի յուզուիք :

ՏԻԿ.— Սպասեցէք, էֆէնտին կանչեմ :

ՂՈՒ.— Աման հանըմ, էֆէնտին մի խառնէր աս կործին
մ էջ :

ՄԱՐ. — Մենք խօսք կը հասկնանք, էֆէնտին ի՞նչ պէտք:

ՇՈՒ. — Ինծի մտիկ ըրէք, պայմանաւ մը այս տունէն ձեր հեռացումին կրնամ արդեւք ըլլալ:

ՄԱՐ. — Ի՞նչ պայման, հանրմ:

ՂՈՒ. — Ի՞նչ պայման:

ՇՈՒ. — Օրը մէկ ժամ մարդանք պիտի ընէք և երկուքնիդ ալ զինուոր պիտի գրուիք:

ՂՈՒ. — Զինուոր... ի՞նչ, պատերա՞զմ կայ, նորէն թափան արասի՞ պիտի մտնանք, աս անգամ դուրչինի կը բռնեն:

ՄԱՐ. — Վա՛յ մեկսիկս, մեզի ա զինուոր կ'առնեն կոր:

ՂՈՒ. — Զե՛ս հասկնար կոր, հինգ օրուան ուտելիքն ա՛ հազր ըրէ:

ՏԻԿ. — Շո՛ւշան, Շո՛ւշան, ալ կը չափադանցես:

ՄԵԼ. (Կարգիսին). — Խնդրեմ սիրելիս, զիս սենակ առջնորդեցէք, ինքզինքս գէշ կը զգամ:

ԿԱՐ. — Տիկին, օրիորդ Մեկինէն տկար է, բժիշկ մը կանչէինք:

ՏԻԿ. — Կրկին յուզուեցաւ: Ղուկա՛ս չուտ բժիշկը կանչէ. Մեկինէ ի՞նչ եղար...

ՇՈՒ. — Շուտ ըսածիս պատասխան տուէք, զինուոր պիտի ըլլա՞ք թէ չէ:

ՂՈՒ. — Հանրմ ո՞ր մէկը ըլլամ, զինուոր ըլլամ չէ նէ երթամ տօքթորը կանչեմ:

ՄԱՐ. — Հանրմ, տօքթորը կանչենք՝ պզտիկ հանրմը կէշութիւն կ'իմանայ կոր:

ՇՈՒ. — Տօքթորին ոտքը այս տունէն կտրելու համար Մեկինէն ալ պէտք է կոլ սկառու ըլլայ:

ՏԻԿ. — Շո՛ւշան, Շո՛ւշան, դուն զիս պիտի խնդեցընես, Աստուծոյ սիրոյն ձգէ Ղուկասը որ երթայ տանը բժիշկը կանչէ:

ՄԵԼ. — Ա՛հ, սիրտս, սիրտս, Տէր Աստուծո՞ւ պիտի մեռնիմ:

ԿԱՐ. — Շուտ բժիշկ մը, սիրելիս պիտի մեռնի:

ՂՈՒ. — Հանրմ տօքթորը կանչե՛մ:

ՇՈՒ. — Խօսք տուէք, խօսք տուէք որ պիտի արձանագրուիք:

ՄԱՐ. Կու տանք հանրմ, կու տանք:

ՂՈՒ. — Ուղածդ ըլլայ հանրմ, ձգէ տէ սա տօքթորը կանչեմ:

ՏԵՍԻԼ Ժ.

ՆՈՅՆՔ, ԽԱՉԻԿ ԱՂԱ

ԽԱՉ. (Գաղով). — Ի՞նչ է աս, ի՞նչ աղմուկ է:

ՏԻԿ. — Ոչինչ, Մեկինէն ինքզինքը գէշ զգաց, Ղուկասը բժիշկի կուգարկէիք:

ՄԵԼ. — Օ՛հ սիրտս, սիրտս... սիրելիս քովէս մի հեռանաք, կարդացէք ձեր «չրթունքի թրթուսներ» քերթուածը:

ԿԱՐ. — Զեր քովն եմ, սիրելիս, չեմ հեռանար:

ԽԱՉ. (Շուշանը տեսնելով). — Դո՛ւն, աս ի՞նչ կերպարանք է, դեռ պիտի շարունակե՞ս այդ կեանքդ:

ՇՈՒ. (Լուրջ). — Հայրի՛կ, վարած կեանքիս մէջ ի՞նչ բան գէշ կ'երևայ ձեր աչքին:

ՏԻԿ. — Շուշա՛ն, Շուշա՛ն, սենեակդ դնա, հանէ սա հագուստներդ:

ԽԱՉ. — Շո՛ւտ գնա հանուէ, մէյ մըն ա ատ հագուստները չաւանեմ, ապա թէ ոչ...

ՇՈՒ. — Ապա թէ ոչ...

ՂՈՒ. (Մարիամին). — Սանկ ասգին էկու, բաթըրաը պիտի ելլայ: (Ետ կը ֆառախէ):

✓ ՄԵԼ. (Կարպիսին եւ մօրը).— Ձիս սենեակս տարէք, Օ՛հ սիրտս, սիրտս: (Կարպիս եւ սիկիւնը Մելինեին քեւք մըսնելով սենեակ կը քանդեն):

ԽԱՉ. (Շուշանին).— Եղածներուն կը հաւնի՞ս կոր, ըսէ՛:

ՇՈՒ. — Եղածը ի՞նչ է որ, Մելինէն արդէն այդպէս միշտ տկար է, իմ յանգանքս ի՞նչ է:

ԽԱՉ. — Ի՞նչ պիտի ըլլայ, քու վարած կեանքդ ամենուս ալ վրայ խօսք կը բերէ կոր, աղատ, համարձակ մեծցած ամէն աղջիկ, նշանուելուն պէս կը խելօքնայ, ինքզինքը վար կը դնէ, դուն ընդհակառակը, աս օրերուն քու պատեցիր, կարգէ կանոնէ դուրս ելլելու համար: Թէ ինքզինքիդ պիտի ընես, թէ մեղի:

ՇՈՒ. — Ընդհակառակը, հայր, ճիշդ կարգ ու կանոնի մտայ: Քանի որ ձեր վախու կէտը նշանածս է, զիմեցեք իրեն, կարծիքը առէք, թէ որ չընդունի այն ատեն կը մտածենք...:

ԽԱՉ. — Հոս մտածելիք բան չկայ, ես հայր եմ, ի՞նչ որ ըսեմ ան պիտի ըլլայ:

ՄԱՐ. (Ղուկասին). — Էկու դուրս էլլանք:

ՇՈՒ. (Ղուկասը եւ Մարիամը տեսնելով). — Դուք ի՞նչ հոն կեցեր էք, շուտ գացէք գործերնուդ գլուխը, չմոռնար որ օրը մէկ մամ մարդանք ունիք, պատրաստ... յետ դա՛րձ... նպատակակէտ խոհանոց, յառա՛ջ... (Մարիամ Ղուկաս կ'ելլեն):

ԽԱՉ. (Մեկուսի). — Իսթիքամէթ մութ վաք, մա՛րչ, մա՛րչ... (ձայնը քարճարացնելով) ատ ի՞նչ խաղքութիւն է, հոս թալիմանէ՞ է, չէ նէ մի Խուշ Տիլի Չայիրին ենք:

ՇՈՒ. — Հայրիկ, որչա՞ծ եմ կարծիր Խաչի հիւանդանոցէն տարբերութիւն չունեցող այս տունը, մօտ ատենի մէջ օոխակներու բոյնի մը վերածել: (Դուրս կ'ելլի):

ՏԵՍԻԼ ԺԱ.

ԽԱՉԻԿ ՄԻՆԱԿ

ԽԱՉ. — Հիմակ ու հիմայ աղգային հիւանդանոցի ձանիկին յարկաբաժինը դարձաւ չնորհիւզ... և մտածել թէ այս աղջիկը երկու շաբաթէն հարս պիտի ըլլայ: Հէյ օղորմութեանդ մեռնիմ Աստուած:

ՎԱՐԱԴՈՅՐ

Բ. ԱՐԱՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԵՍԱՐԱՆԻՆ ՆՈՅՆԸ

Վարացորդ բացուած պահուն Ղուկաս և Մարիամ ցործի զգեստով քով քովի կեցած, Շուշան դիմացնին, մարզակն քնի- յու զրադած:

ՏԵՍԻԼ Ա.

ՇՈՒՇԱՆ, ՄԱՐԻԱՄ, ՂՈՒԿԱՍ.

ՇՈՒ.— Պատրա՛ստ... ձեռքերը մէջքին, սրունքները պի՛րկ, զլուխը ցի՛ց, փորը նե՛րս, կուրծքը դո՛ւրս, փորը չեղա՛ւ, փորը նե՛րս, (Ղուկաս և Մարիամ կը պատրաստուի) Ղուկա՛ս մի շարժի՛ր... ձախ ոտքը վե՛ր... մի՛ երերա՛ք... մի՛ երերա՛ք...:

ՂՈՒ.— Հանրմ արթըրխ կ'օգտէ, վարը կրակին վրայի խավիժը տակը պիտի առնէ:

ՇՈՒ.— Լաւթի՛ն, ո՛չ մի խօսք, հանգի՛ստ, պատրա՛ստ չես դա՛րձ, պատրաստ հրամանին վրայ արձանի պէս ան- շարժ պիտի կենա՛ք, գլխուդ կայծակ ալ իջնայ չես կրնար շարժիլ, գրպանէդ քսակդ ալ իջնայ չես կրնար վերցնել:

ՄԱՐ.— Հանրմ, սորվեցանք արթըրխ կ'օգտէ:

ՂՈՒ.— Հանրմ, ծունկերուս ձուր իջաւ, քիչ մըն ա վազը:

ՇՈՒ.— Վազը հանգիստի օր է, դեռ հինգ վայրկեան ունի՛ք մարդանքի համար:

ՂՈՒ.— Հանրմ, կերակուրներուն թէրթիպը պիտի տեսնամ, ամէն կործ էրէտի վրայ ծկեցինք է կանք, ասօր ծէր հարս ըլլալու օրն է:

ՄԱՐ.— Մարի՛... աշխարհին կործերը ունիմ, մենք հանրմս պիտի բարկանայ:

ՇՈՒ.— Պարապ խօսքերը ձգեցէք, աշխատեցէք տա- նապետ ըլլալու, օ՛ն, պատրա՛ստ, հանգի՛ստ, պատրա՛ստ, ետ դա՛րձ, ետ դա՛րձ, ձախ դա՛րձ, աջ դա՛րձ (կը շարունակէ):

ՏԵՍԻԼ Բ.

ՆՈՑՆԲ. ԿԱՐՊԻՍ

ԿԱՐ. (Ձեռքը ծաղիկ. գալով).— Բարե լոյս, օրիորդ Շուշան :

ՇՈՒ.— Բարե, պարոն Կարպիս, ի՞նչպէս էք : (Դռնիկի վրա Մարիամին) հանգի՛ստ, (Կարպիսին) ձեք սրտի բախուածը ի՞նչպէս է :

ԿԱՐ.— Երէկ գիշեր բնաւ չեմ քնացած :

ՇՈՒ.— Շուէտական մարդանք ըրէք, պարոն Կարպիս, ձեր մարմնին բոլոր անդամները շարժման մէջ զրէք, արիւննիդ ազատ շրջան ընէ, անուշ յոգնութիւն մը պիտի իմանաք և գիշերը հանգիստ պիտի քնանաք :

ՂՈՒ.— Հանրմ, մենք երթանք, քիչ մըն ա Կարպիս էֆէնտին ընէ :

ՇՈՒ.— Պարոն Կարպիս, կարդ անցէք, (Մարիամի եւ Դռնիկի վրայ կեցնելով) կեցէք դուք անսիրտ էք, մէջտեղը կեցէք, աշխատեցէք օրպէսզի չբռնուի առանապետ ըլլաք :

ԿԱՐ.— Ի՞նչ կ'ըսէք, օրիորդ Շուշան, ես մարդանք ընելու չեմ եկած, օրիորդ Մելինէին օրպիսութիւնը հարցընելու եկած եմ :

ՇՈՒ.— Լաւ, կորսնցնելու ժամանակ չունինք, շո՛ւտ, տեսէք՝ չէք քնացած գիշերը մարդանքի պէտք ունիք :

ԿԱՐ.— Որովհետեւ «Արիւնի հովիտ» քերթուածս աւարտեցի :

ՇՈՒ.— Վերջը կը կարդաք, օ՛ն, պատրաստ, հանգի՛ստ, պատրաստ, աջ դա՛րձ, քա՛յլ յառա՛ջ, ձա՛խ, ա՛ջ, կան (Կը շարունակէ) :

ՏԵՍԻԼ Գ.

ՆՈՑՆԲ. ՄԵԼԻՆԷ

ՄԵԼ. (Գլուխը սենեակին դռնէն դուրս հանելով).— Մարիամ, Մարիամ, այս ի՞նչ խայտառակութիւն է, Կարօ հոգ ի՞նչ կ'ընէք :

ԿԱՐ. (Շուարեղով).— Օրիորդ Շուշանը... հոս...

ՇՈՒ.— Լսութիւն, մէկ շաբաթ, պատրաստ :

ՂՈՒ.— Հանրմ թա՛վաւ լինցաւ, կ'օգտէ, վաթ պիտի իյնամ հիմա :

ՄԵԼ.— Կարօ հոս եկուք, (Կարպիս կը թաժնուի շարժելով) Շուշան առ ըրածդ անվայել բան է, պէտք է գիտնաք որ պարոն Կարպիսը իմ նշանածս է :

ՇՈՒ.— Պարոն Ազատն ալ իմ նշանածս է, բայց պօյ սկառուտի չարքերուն մէջ հաղարապետ է :

ՂՈՒ.— Հանրմ էս կ'էրթամ կոր : (Մարիամին) Պատրաստ, քայլ յառա՛ջ, կա՛ց, ետ դա՛րձ, նպատակահէտ խոհանոց... քալէ քա Մարիամ : (Դուրս կ'եղնէ) :

ՇՈՒ. (Խեղաղով).— Պրավօ՛, պրավօ՛ :

ՏԵՍԻԼ Դ.

ՆՈՅՆՔ, ՏԻԿԻՆ, ՅԵՏՈՅ ԽԱՉԻԿ ԱՂԱ.

ՇՈՒ. (Մեղինեին).—
Մարգանքնիս խանդարե-
ցիք :

ՏԻԿ. (Սենեակին գա-
լով).— Մարիամը ո՞ւր է,
ժամ մըն է Մարիամ կը փըն-
տուեմ մէջտեղ չկայ : (Կար-
պիսը նշխարելով) Բարեւ պա-
րոն Կարպիս :

ՄԵԼ. — Ես ալ պէտք
ունէի... քոյրս զանոնք
մարդերու զբաղած էր :

ԽԱՉ. (Իր սենեակին
գալով).— Ղուկասը տեղ մը
դրէեցի՞ք, կերակուրի էրե-
լու հոտ մը բոներ է տու-
նը, (Կարպիսին) բարի ե-

կաք, պարոն Կարպիս :

ՏԻԿ. (Եղածը զոցել ուղեկու ձեռով).— Այո՛, հոս մօտ տեղ
մը դրիկեր էի, բայց ինչո՞ւ ուշացաւ չեմ գիտեր :

ԽԱՉ. — Այ էրեւ էլան, էրկուքը մէկ ճամբելու է,
այսօր հարսնիքի օր է, դեռ բան մըն ալ պատրաստ չէ :

ՏԻԿ. — Շուշան, չուտ զնա պատրաստուէ աղջիկու,
հարս պիտի ըլլաս հա՛րս :

ՇՈՒ. — Գիտեմ որ հարս պիտի ըլլամ, պարոն Աղա-
տին կրսպասեմ :

ԿԱՐ. (Մեղինեին). — « Արիւնի հովիտ » քերթուածս ա-
շարեցի :

ՄԵԼ. — Խնդրեմ կարդացէք, այսօր ինքզինքս չատ
տկար կը զգամ :

ԽԱՉ. (Սրունկները շփելով). — Սա չորնալիք բըմաթիղ-
մաս՝ ա՛... :

ԿԱՐ. — Թէնթիւր տեսա քսեցէք, օ տը քօլօնեով
ֆրիքսիօն... :

ԽԱՉ. — Կ'ընեմ կոր, տղաս, օգուտ չունի :

ԿԱՐ. — Քարլսպատի ջերմուկները երթայիք :

ՏԵՍԻԼ Ե.

ՆՈՅՆՔ, ՄԱՐԻԱՄ ԵՒ ՅԵՏՈՅ ԱԶԱՏ

ՄԱՐ. (Գալով). — Փեսացունիս էկաւ, պարոն Աղատը :

ԽԱՉ. — Շուտ դացէք պատրաստուեցէք (ոտքը բռնելով)
ամա՛ն :

ԿԱՐ. (Մեկնալի). — Հիմա ոսկորներուս խերը պիտի
անիծուի :

ԱԶԱՏ. (Պոյ սխառքի զգեստով գալով). — Բարեւ ձեզ, բա-
րեւ պարոն Խաչիկ, բարեւ տիկին... Ինչպէ՞ս էք օրիորդ
Մելին... օ՛, բարեւ Կարօ՛, ինչպէ՞ս էք, քաջառօղջ էք,
(ուժով ձեռքը կը թորուէ) Բարեւ սիրելիս, այս առաւօտ
մարդանք ըրի՞ք :

ՇՈՒ. — Այո, տղաքը մէկ ժամ մարդեցի :

ԽԱՉ. — Պարոն Աղատ, պատրաստ չէ՞ք դեռ, հայտէ
զաւակս, մոռցա՞ր որ այսօր փեսայ պիտի ըլլաս :

ԱԶԱՏ. — Օ՛, ո՛չ, կարեւոր գործեր ունէի, անոնք վեր-
ջացուցի :

ԽԱՉ. — Կարեւոր ի՞նչ գործ :

ԱԶԱՏ. — Մարգանքներս :

ԽԱՉ. — Վա՛յ... աման բըմաթիղմս... :

ԿԱՐ. (Մեկնալի). — Վը՛յ վը՛յ վը՛յ... հինգ մատներս
խրաբու փական :

ՄԵԼ.— Սի՛րտս, սի՛րտս...

ՏԻԿ.— Ա՛խ, ամբողջ ներվերս ոտքի ելած են:

ՇՈՒ. (Չայրացած).— Կը տեսնէ՞ք, պարոն Աղա... հիւանդանոցէն բնաւ տարբերութիւն չունի, մին ա՛խ, միւսը վա՛խ, գիտակցօրէն դէպի մահ կը գիմեն:

Ա.ՉԱՍ.— Պէտք է յեղաշրջում կրէ իրենց մարմինը, սկսեցէք մարզանքի, բացօդեայ պոռոյաներ կազմակերպեցէք, բոլորովին պիտի փոխուի ձեր բնութիւնը, ամողջ, կայտառ պիտի դառնաք, այնքան պիտի օգտուիք որ անձանաչելի պիտի ըլլաք: (Շուշանիկ) Այսօր կրակի փորձը պիտի բնենք, չէ՞:

ՇՈՒ.— Այո՛, այո՛, մանաւանդ ազատարարական նոր ձեւեր պիտի յղանանք:

ԿԱՐ.— Պարոն Աղա, այսօր շատ հիւրեր պիտի ունենա՞ք:

Ա.ՉԱՍ.— Կարծեմ բաւական:

ՄԵԼ.— Կա՛րօ, այս երեկոյ ձեր «Շրթունքի թրթռումներ» բանաստեղծութիւնը պիտի արտասանէք անշուշտ:

ԽԱԶ.— Աման սա եէլս...

Ա.ՉԱՍ.— Խաչիկ էֆէնտի, թոյլ տուէք ինձ որ ձեր բըմաթիղմին պղտիկ դաս մը տամ:

ԽԱԶ.— Դաս, խրատ օգուտ չունի, դաւակն, բէք կէշ-ցաւ է, Աստուած տուչմանիս չցուցունէ:

Ա.ՉԱՍ.— Վստահութիւն ունեցէք վրաս և պիտի ազատիք այդ ցաւէն:

ՇՈՒ.— Հայր, պարոն Աղա փստահեցէք և պիտի բժշկուիք:

ԿԱՐ.— Էքս լէ Պէնի ջերմուկները պէտք է որ երթաք:

Ա.ՉԱՍ.— Հարս ալ ձեզի սէս կը տանջուէր յօդացաւէ, չուէտական մարդանքներու սկսաւ, հիմայ նոյնիսկ մոռցած է թէ ո՛ր ոտքն էր յօդացաւը, պէտք է քալել, վազել, մազլցիլ, ազատ օդ չնչել, ալքօլ բերան չդնել, միսը ձգել,

քանջարակեր ըլլալ և առաւօտները անպատճառ մէկ ժամ ձեռքի, ոտքի, գլխի, յօդերու մարմնակրթանքով պարապիլ և այն ատեն կ'ունենաք հուժկու մարմին, ամողջ միաք՝ ամողջ մարմնի մէջ, պիտի օգտուիք պիտի դնդերներով և անաւատիկ պիտի ունենաք ինքնապաշտպանութեան առաջին զէնքը՝ հզօր բազուկներ:

ԿԱՐ.— Դուք իմ «Արիւնի հովիտ» քերթուածս չի լսեցիք:

ՇՈՒ.— Ներեցէք, պարոն Կարպիս, բարեկամական երկու խօսք. մենք այսօր կ'ամուսնանանք, դուք ալ մօտ ատենէն պիտի ամուսնանաք, ես գրաւի կը մանեմ ձեզ հետ որ դուք եթէ չհետեւիք մեր օրինակին, բժիշկներու, դեղագործներու և հիւանդապահութիւններու ձեռքը պիտի անցնէք ձեր կեանքին գեղեցիկ օրերը:

ՄԵԼ. (Կարօիկ).— Կարօ՛, արդեօք զիս չպիտի սիրէք:

ԿԱՐ. (Շուշանիկ).— Ես, օրիորդ, բանաստեղծական հոգի մը ունիմ, մեր հոգիները ներդաշնակ են իրարու, երջանիկ ենք: Բանաստեղծ մը նոյն ատեն պէտք է նուրբ ու ազադուն մարմին մը ունենայ, իմ մատներուս կը յարմարի փետուրը, գրիչը միայն, ու ոչ թէ այդ կոշտ հեռագրի ձողը:

Ա.ՉԱՍ. (Խնայալով).— Բժիշկները իրենց համար քենէ լաւագոյն բրօքականախօտ մը չէին կրնար գտնել:

ՄԵԼ.— Ի՛նչ հրաշալի էր «Շրթունքի թրթռումներ»ը:

ԽԱԶ.— Վը՛յ... ամա՛ն... ներեցէք զաւակներս, ես սա մէհլեմը քսել տամ, թագուհի, եկու ինձի օգնես:

ԿԱՐ.— Այո՛, մասածը օգտակար է:

ՏԻԿ.— Կը ներէք, զաւակներս, դուք հօս վիճաբանեցէք, բայց չզրգուիք. պարոն Կարպիս, պարոն Աղա փոսքերէն չզրգուիք, գիտէք բնաւորութիւնը: (Խաչիկ աղս եւ Տիկիկը սեւեւակ կը մտնեն): (Ասեմֆր սեղանին շուրջ կը տեղադրուին):

Ա.ՉԱՍ.— Ձեր պաշտպանողականը, պարոն քիւպիսթ...

Մեկ. — Ո՛հ, «Շրթունքի թրթռումներ»ը սէնսուիք բանաստեղծութիւն էր:

ԿԱՐ. — Իսկ վերջինը, «Արիւնի հովիտ»ը որ պատե-
րաղմական դրուագ մըն է:

ՇՈՒ. (Ծաղրանկով) — Օ՛հ, դուք ճակատամարտներ ալ կը վարէք:

Ա.ՋԱՏ. — Ոչ թէ կը վարէ, այլ թուղթի վրայ արիւնի հովիտներէ կ'անցնի:

Մեկ. — Կարօ, լաւ պաշտպանողական մը պէտք է, զիս պէտք է որ պաշտպանէք:

ԿԱՐ. — Դուք անհոգ եղէք, անոնք ինձ հետ չեն կարող չափուիլ:

Ա.ՋԱՏ. (Չափուելու համար պատրաստուելով) — Ի՞նչ պիտի չափուինք, օ՛հ պատրա՛ստ:

Մեկ. — Խնդրեմ, Կարօ, մի գրգռուիր:

ԿԱՐ. — Ո՛հ, ո՛հ, ո՛հ, այդպէս չէ, դուք սխալ հասկցաք, խօսքով պիտի չափուինք, գրականօրէն:

Ա.ՋԱՏ. — Լաւ գրականօրէն չափուինք: (Կը նստի):

ՇՈՒ. — (Բարձրաձայն կը խնդայ):

ԿԱՐ. — Ըսէք տեսնեմ ի՞նչ կ'իմանաք բանաստեղծութիւն ըսելով:

Ա.ՋԱՏ. — Բանաստեղծութիւն ըսելով կ'իմանամ, ձանձ-

նալ բոլոր զեղեցիկութիւններուն արժէքը, օրինակի համար, հիանալի քերթուած մըն է՝ խարտեաչ մարմին մը յանկարծ կերպարանափոխուած տեսնել պղնձէ թափու արձանի մը, Երգեցէք ուժին զեղեցիկութիւնը. ձեր բանաստեղծութեան աղբիւրը լուսինը, զեփիւսը ու ծաղիկներն են, ի՞նչք, ի՞նչք ձեր լուսինէն ու աստղերէն, ի՞նչք մարգարան:

Մեկ. — Կարօյին քերթուածները կարդալով թեթեւութիւն կը զգամ, ան աստղերով, լուսինով, արեւով կ'ապրի, անոնց մտերիմ հոգին է, անիկա կ'ապրի բարձր, վե՛ր, միշտ վե՛ր... Նիւթէն վե՛ր...

ԿԱՐ. — Մրցինք պարոն Ազատ, ես առաջին տողը պիտի ըսեմ, դուք անմիջապէս երկրորդ տողը, ուղեքը, յանգեքը յարմարելու են, (բարձր) ծաղիկներուն վրայ զեփիւս:

Ա.ՋԱՏ. — Կը փէր կոր իւֆիւր, իւֆիւր:

ԿԱՐ. — Սիրտը կրծեց իբրեւ սև օձ:

Ա.ՋԱՏ. — Հոգին փչեց հիւանդանոց: (Մեկրալի) ձիւտ երթալիք տեղ է:

ԿԱՐ. — Յղկելու էք ձեր ոճը, իմ քերթուածներու հոգիին թափանցելու էթօֆը չունիք դուք:

Մեկ. — Ազատը բէալիսթ է, իսկ դուք, սիրելիս, սէնսուիսթ էք:

ԿԱՐ. (Մեղիկեղիկ) — Դուք իմ հոգիին թափանցած էք:

ՇՈՒ. (Ազատի) — Դուք չատ սրամիտ էք:

Մեկ. (Կարօին) — Իմ աչքերուս վրայ բանաստեղծութիւն մը գրեցէք:

Ա.ՋԱՏ. (Շուշանին) — 87 քիւօ կը կշռեմ:

ԿԱՐ. (Մեղիկեղիկ) — Դուք իմ մուսաս էք:

ՇՈՒ. (Ազատին) — Առողջ զաւակներ պիտի ունենանք:

Մեկ. (Կարօին) — Ձեր «Շրթունքի թրթռումներ» քերթուածը գլուխ գործոց է:

Ա.ՋԱՏ. (Շուշանին) — Առջինիկը Հայաստանի զինուոր պիտի տամ:

ԿԱՐ. (Մեղինեին). — Սրիւնի հովիտը երբ իմանա՞ք:
ՇՈՒ. (Ազատին). — Երկրորդը՝ զօրավար:
✓ ՄԵԼ. (Կարօին). — Այս երեկոյ քովէս բնաւ չեմ ուզեր
որ հեռանաք:
ԱԶԱՏ. (Շուշանին). — Իսկ երրորդը՝ ծովակալ:

ՏԵՍԻԼ Է.

ՆՈՅՆՔ. ՄԱՐԻԱՄ

ՄԱՐ. (Անապարսկով, դողի մեջ՝ կր մտնէ). — Ամա՛ն
հանրմ, ազատեցէք ինձի, ամա՛ն էտեէս կու դայ, մարի՛-
քէօր կինով է, տուր պաց էր՝ ներս մտաւ, ամա՛ն ազա-
նեւ, ինձի մի ծկէք... վայ մարի՛...
ՇՈՒ. — Եկողը ո՞վ է:
✓ ՄԵԼ. (Կարօին). — Քովէս մի հեռանաք:
ԿԱՐ. — Պարոն Ազատ, խնդրեմ Մելինէն չատ կը վախ-
նայ:

ԱԶԱՏ. — Ո՞վ է եկողը:
ՄԱՐ. — Էրանոսը... կինով է, մարի՛, կինով է...
էկու քեզի փախցունեմ կ'ըսէ կոր... Առկառը չիմանայ,
հանրմ չիմանայ:
ՇՈՒ. — Ինչո՞ւ դուռը բաց ձգեցիր:
ՄԱՐ. — Պակը կ'աւելի, հանրմ, կ'առերելով ներս մտաւ,
էս փախայ, ան ալ էտեէս վեր կ'ելլէ:

ՏԵՍԻԼ Ը.

ՆՈՅՆՔ. ԷՐԱՆՈՍ

ԷՐԱՆ. (Դինով վիճակի մեջ). — Իմանը՞մ... վո՞ր թա-
րաֆն էս... ինչո՞ւ կը փախիս...
ՄԱՐ. (Կարօին). — Ամա՛ն, էֆէնտի, քովը թապանձա
ուշի:

✓ ՄԵԼ. — Կարօ, թոյլ մի տար որ մօտենայ:
ԿԱՐ. (Քիթը փաշելով). — Յզը ապականեց, ալքօլ կը
հոտի:

ԱԶԱՏ. (Էրանոսին). — Ո՞վ էք դուք, և ի՞նչ իրաւուն-
քով չնանցած տան մը սեմէն ներս կը մտնէք:
ԿԱՐ. (Ազատին սիրտ առած). — Ի՞նչ իրաւունքով մեզ
կը խանդարէք:

ԷՐԱՆ. (Չորս կողմը նայելով). — Խալապալը իսկայ էգեր:
ՄԱՐ. — Մարի՛, ապաւըրմայ ա ունի...

ՇՈՒ. (Մարիամին). — Մի վախնար, մենք հիմա զինքը
դուրս կը նետենք:

ԷՐԱՆ. — Կէչ միտքի մի տանիք, անօրէն կործ չկայ:
(Կարպիսին) Օմուզտաշ, Աստուծոյ իզկնով տա պէտլի թա-
վուխը քենէ կ'ուզեմ:

ԿԱՐ. (Մարիամին). — Պէտլի թաւուխը ո՞վ է:
✓ ՄԵԼ. (Կարօին). — Սիրելիս, պատասխան մի տար:
ՇՈՒ. (Ազատին). — Էրանոսը Մարիամին սիրահարուած է:
ԱԶԱՏ. — Պատահանէն փողոց նետե՞մ:
ՇՈՒ. (Հաւնգուսով). — Օ՛, ո՛չ, օ ֆօն բարի աղայ է,
մեր տան ծուկը միշտ ան կը բերէ:

ՄԱՐ. (Շուշանին). — Հանրմ նայէ, աչկերը նայէ, ին-
տոր բարամիշ կ'ըլլան կոր:
ԷՐԱՆ. (Մարիամին). — Ալլա՛հ, պօյիզ պօսիզ խուրպան,
քէօլէս եմ քուկին, քէօլէս, աս իկիտը քեզի ֆէտա (Կար-
պիսին ուսը ծածկելով) Օմուզտաշ, պէլլի է քի տուն ա
մէրա էս, մէրածէ կործ, աս պապա հինտին ինձի տուր:

ԿԱՐ. (Դողդիւղով). — Պապա հինտին ո՞վ է:
ՄԱՐ. — Քէօրնաս... մարի՛... ինձի պապա հինտի
կը նմանցունէ կոր: (Ազատ Շուշան ֆախ ֆախ կը խնդան):

ՇՈՒ. (Խիստ). — Էրանոս, ձեր ըրածը անվայել բան է,
դուք ալքօլիք եղեր էք, ինչո՞ւ ալքպէս չատ կը խմէք:
ԷՐԱՆ. (Այս փաշելով). — Ինտո՞ր չը խմեմ հանրմ, ին-

առ... կերակուր ուտեմ՝ թապախին մէջն է, ըրախի խմեմ՝ խառէխին մէջն է, սիկարա խմեմ՝ տուժանին մէջն է, աս ճիւղանը ամէն տեղ է, մոռնամ ըսի չկրցայ. էօլիւմ պի՛ր մի իքի մի, էմր ընէ կը մեռնիմ:

ԱԶԱՏ (Լուրջ). — Բարեկամ, եթէ այս տան ձկնաժա՛նառը չըլլայիք, ձեզի հետ ուրիշ կերպ կը տեսնուէի, հիմայ այսչափը կը բաւէ, հեռացէք:

ԿԱՐ. (Քաջոռքիւն կեղծելով). — Այսչափը կը բաւէ, չուտ հեռացէք:

ՄԵԼ. (Կարօին փափրուելով). — Դուք մի բորբոքիք, Կարօ...

ԿԱՐ. (Հերոսի նման). — Մի՛ վախնաք, ասանկ հարկւր հոգի ալ ըլլայ՝ կրկին կը յաղթեմ... խօսքով...

ԷՐԱՆ. — Մաղլամ ճուղապ մը չառած, ասկէ հոն չեմ էրթար, անուընդ էրանոս է, էօմրիս մէջ մէկ սէվտա մը ունեցած եմ, (երգելով). Անդրանիկը քաջ, իւր ընկերներով... Լուսին չկար մութ գիշեր էր... Հեռաւոր երկիր...

ՄԱՐ. — Քա մարի, հիմայ կը մեռնիմ... Ղուկասը չիմանայ:

ՇՈՒ. (Մարիամին). — Դուն կը սիրես այս մարդը:

ԷՐԱՆ. — Կը սիրեմն ալ խօսք է հանրմ, անոր ատ պախընեքը ինծի աս հային պերին, էս մա՛րդ էմ, մա՛րդ, (Մարիամին) էկու, սուլթանս, էկու, քեզի մարիկիս քովը ստանիմ:

ՏԵՍԻԼ Թ.

ՆՈՅՆՔ, ՂՈՒԿԱՍ

ՂՈՒ. (Առանց նշնարելու էրանոսը, շիտակ Մարիամին մօտենալով). — Աս կործեքը ասանկ չը լմնար, թապախները չպիտի՞ չորցունես:

ՄԱՐ. — Մարի՛, Ղուկասը էկաւ, աման հանրմ, էս ի՞նչ ընեմ հիմայ:

ԱԶԱՏ (Շուշանին). — Եթէ կը փափաքիս երկարենք տեսարանը:

ՇՈՒ. — Կը կարծես թէ կը վախնամ:

ՄԵԼ. (Կարօին). — Սենեակս երթանք:

ՂՈՒ. (Էրանոսը նշնարելով). — Մօ՛ւ էրանոսը հոս է եղեր: (Ղուկաս կը սկսի էրանոսի փայ խիստ մայրամբներ մեկը):

ԿԱՐ. (Ղուկասին). — Սա ապականեայր չուտ դուրս հանէ՛...:

ԷՐԱՆ. (Ղուկասին). — Ահրէ՛թիք, տուն ի՞նչ հախով աս կործին կը խառնուիս կոր:

ՂՈՒ. (Թուրք կրկելով). — Հէ՛... ո՞ր կործին, կայնէ նայինք, հասկցունք:

ՄԱՐ. — Ղուկաս, մի մօտենար, սալտըրմա ունի:

ՂՈՒ. — Քա, անոր ուսլտըրման քանի՞ փարայի կ'առնեմ: Աղաներ, աս պէլան տուրս նետեմ:

ԿԱՐ. — Առանց վայրկեան մը կորսնցնելու:

ԷՐԱՆ. — Հասկցունք... էս արպէտա հանելէ չեմ փախիր, ամմա, կործին մէջ կնկան նամուս կայ, հէմ անկէ դատ, էրկուքնիս ա հայ էնք, մաչալլահ տուն ա թոսուն էս. աղբարիկ, աս կործին մէջ ինծի եարարմդ պիտի ապի:

ՂՈՒ. — Ինէ ինչի՞ եարարմ կ'ուզես կոր:

ԷՐԱՆ. — Ինծի նայէ, սա օգդա կիւլին կը տեսնա՞ս կոր, հէ՛... անոր մէկ պախընէն ապաս վառեցի...

ՂՈՒ. (Զսպուռած).— Շատ էրկնցունես նէ կէշ պիտի բլայ:

ԱԶՍՏ.— Ղուկաս, համբերէ, տեսնենք վերջը բերէ:

ՄԱՐ.— Ղուկաս, թապանճա ունի, հողի՛ս:

ԷՐԱՆ.— (Բոլորին).— Աս կործը ըլլայ նէ, Աստու ի ղինով պիտի ըլլայ, պանելը ինէ, ուտելը անկէ:

ՂՈՒ. (Ինկզինիքը գրպէջ ցանալով).— Ետքը...

ԷՐԱՆ.— Խանտըրմիշ ըրէ տէ մարիկիս օտան տանիմ, (ուսը ծեծելով) պոյիտ խուրպան, ետքըմ ըրէ սա կործին:

ՄԱՐ.— (Դող ելած).— Ղուկաս, սախըն թող չիտաս, եանի եա կը մեռնիմ:

ԱԶՍՏ (Գաղտնի Շուշանին).— Կրակի փորձը հիմա ընելու է:

ՇՈՒ.— Լաւ մտածեցիք: Մարիա՛մ, (Մարիամին ակնակն բաներ մը կը փախայ, Մարիամ զարմանքի տրայտրայտր քիտնով դուռն կ'ելլէ, Էրանու Մարիամին ետեւէն նայելով):

ԷՐԱՆ.— Խուրպան ըլլամ, ի՞նչ էտալը կը քալէ:

ՂՈՒ. (Շուշանին դիմելով).— Հանրմ, սա մարդը մինչև էտիլը մտի՞կ պիտի ընենք:

ՇՈՒ.— Համբերէ, կրակի փորձը պիտի ընենք:

ԱԶՍՏ (Բոլորին հրահանգական).— Պատրա՛ստ: Առաջին սուլիչի նշանին, մէկ վայրկեանի մէջ պէտք է տունը պարպուի:

ԿԱՐ. (Շուարած՝ Մեյիկեհին).— Սիրելիս քերթուածս կարգած:

ՄԵԼ.— Սենեակս երթանք, ջղայնացայ:

ԷՐԱՆ.— Կը պէքըլէյմ կոր, հուղապ մը տուէք, օմուղտաշ, աղջիկը պիտի տանիմ, կիտցած ըլլաս:

ԿԱՐ. (Զգուսնալով եւ քաշուելով).— Մի դպիք ինծի, ասկէ հեռացէք՝ ով կ'ուղէք նէ տարէք:

ՂՈՒ.— Հիմա վաղ անցիր տէ, հայտէ կնա:

ՏԵՍԻԼ Ժ.

ՆՈՅՆԷՔ, ՄԱՐԻԱՄ

ՄԱՐ. (Դուռնէն պոռալով՝ զարմ).— Հասէ՛ք, հասէ՛ք, կը պըռնկինք կոր, կրակ կայ, ամա՛ն, շուտ հասէք:

ԱԶՍՏ (Սուղիքը փչելով).— Օ՛ն, շուտ,

նախ կեանքերը փըրկենք:

ՇՈՒ.— Պաղարիւնութիւննիդ մի կորսընցնէք:

ԷՐԱՆ.— Պըռնկուը վո՞վ է:

ՂՈՒ.— Ճանրմ, ի՞նչ կ'ըլլանք կոր:

ՄԵԼ. (Շուարած, վախով).— Օհ, հասէք, կրակ կայ, Կարօ, զիս աղատեցէք:

ԿԱՐ. (Շուարած ասդին անդին վազելով).— Գլխարկս ո՞ւր դրի... գլխարկս...

(Ազգաճ, Շուշան, Էրանու, Մարիամ կը սկսին կարասիները ցանկի: Մեյիկեհ Կարպիսին ետեւէն դուռն կ'ելլէ):

ԷՐԱՆ.— Մի վախճաք, էս հոս էմ:

ԿԱՐ.— Հրէջ գնդին իմաց տամ... (Դուռն կ'ելլէ):

ՏԵՍԻԼ ԺԱ.

ՆՈՅՆՔ, ԽԱՉԻԿ ԱՂԱ, ՏԻԿԻՆԸ

ՏԻԿ. (Շուարած). — Տէր Աստուած, ի՞նչ կայ, ի՞նչ կ'ըլլանք:
 ԽԱՉ. (Առանց մտաբերի ժխտով). — Օճա՞խը բռնկեցաւ,
 վո՛ւրկէ էլաւ կրակը, չապուխ խալինները, Թագուհի էլ մաս-
 ներդ:

ԷՐԱՆ. — Էն խըյմէթի էշեան ինտո՞ր հոս ձգեմ, էկու-
 ժախցնեմ: (Մարիամը կը թռնէ):

ՄԱՐ. (Ազատի ջանալով). — Ղուկաս, հասի՛ր:
 (Ամբողջ սենեակը կը պարպուի, յոյսով կը հեռանան, վայր-
 կեան մը թեւը պարսպ, լռո):

ՏԵՍԻԼ ԺԲ.

ՄԵԼԻՆԷ, ԿԱՐՊԻՍ

ԿԱՐ. (Մելինին ձեռքի մը վրայ կը դնուի իր զայ չորս
 կողմը կը դիտէ). — Սոսկում, սոսկում... ողջ ողջ պիտի
 այրէինք:

ՄԵԼ. — Մարեցա՞ւ:

ԿԱՐ. (Գրպանները խաղաղակերպ). — Քերթուածներու
 տեսքով, «Առաջին չողեր» գողցեր են:

ՄԵԼ. — Աստուած իմ, քսակահաւաններու՞ գողցուցիք,
 ինչ թանկագին կորուստ:

ԿԱՐ. (Մագերը փնտրելով). — Հրոսակները զիս փրճա-
 ցուցին:

ՏԵՍԻԼ ԺԳ.

ՆՈՅՆՔ, ԽԱՉԻԿ ԱՂԱ, ՏԻԿԻՆ

ԽԱՉ. — Պաճան բռնկած ըլլալու է, երբ էր օճախձին:

Կանչեցինք. ինչ որ է, կործը վէրվէլէյի տալու չէ ձերիմէ
 է՛րանեն:

ՏԻԿ. — Աչք կայ վրանիս, աչք, տունը տալն ու վրայ
 եղաւ:

ՄԵԼ. — Հա՛յր, ալ վախու բան կա՞յ:

ԽԱՉ. — Էս կիտե՞մ քըզըմ, կրակին ո՞ւր ըլլալէն խա-
 պար չեմ, վէրվէլէ մըն էր փրթան:

ՏԻԿ. — Կարասիները տալն ու վրայ եղաւ:

ԿԱՐ. — «Առաջին չողեր», քերթուածներու տեսքով
 գողցան: Բայց սա պարզապէս ոճիր է, գրականութեան
 տրուած մահացու հարուած մըն է. անխիղճներ:

ՄԵԼ. — Թերթերուն մէջ ծանուցէք, գանդին պարզե-
 լը խոստացէք:

ՏԵՍԻԼ ԺԴ.

ՆՈՅՆՔ, ՇՈՒՇԱՆ, ԱԶԱՏ

ՇՈՒ. ԱԶԱՏ (Դեմ դիմի, պատահականօրէն ներս ցատկե-
 րով). — Հրաշալի անցաւ, կարգապահութիւնը անթերի էր:

ԽԱՉ. — Զաւակներս, տունը կեցած տեղը փէնձիթէն
 մտնալը ի՞նչ է:

ԿԱՐ. — Եթէ վար ինայիք կտոր կտոր կ'ըլլայիք:

ՄԵԼ. (Կարօին). — Զըլլայ որ այդպիսի բան մը բնէք:

ՏԻԿ. — Շուշան, հապա դո՞ւն, պարոն Ազատը վերջա-
 պէս այր է:

ԱԶԱՏ. — Անոգե՛ եղէք, տիկին, այսօրուանը վերջին
 փորձն էր:

ԽԱՉ. — Կրակը մարեցա՞ւ, քիթիս խանձի հոս կուգայ
 կոր:

ԿԱՐ. (Ասդին անդին հոսոսելով). — Այո՛, խանձի հոս կայ:

ԱԶԱՏ. — Ոչ, բարեկամներս, ձեր հոտաւութեան մէջ
 չարաչար կը սխալիք:

ԱՄԵՆՔԸ— Ի՞նչպէս թէ կը սխալինք:
Ա.ՉԱՏ— Ձեր աղանառես եղած այդ հրդեհի ահաբա-
նը փորձ մըն էր միայն և ուրիշ ոչինչ:
ԱՄԵՆՔԸ— Փո՞րձ...:
ՇՈՒ.— Այո, սկսուտական փորձ մը:
ԽԱՉ.— Է՛յ, աֆէրիմ փեսացու, (վեկուշի) փեսայ մի
կ'առնենք կոր՝ բէրդ մի՝ էթլայի ալայի ջամանտան մի...:
Աստուած զերջերնիս բարին ընէ:

ՏԵՍԻԼ ԺԵ.

ՆՈՅՆՔ, ՂՈՒԿԱՍ

ՂՈՒ.— (Անապարանիով կը մտնէ, գաս գաս կը դիտէ, չորս
կողմ կը նայի).— Մարիամը վո՞ւր է... Մարիամը...:
ԱՄԵՆՔԸ— Մարիամը...:
ՂՈՒ.— Մարիամը չկայ, ա՛խ, Մարիամը չկայ:
Ա.ՉԱՏ.— Ո՞ւր գացած կրնայ ըլլալ:
ՂՈՒ.— Էս կիտե՞մ, եանդըն, տիւկիւկ, փաթըրաբ,
կիւրիւթիւ, Մարիամիս կլոթը փաթթուեցաւ:
ՇՈՒ.— Ղուկաս աղբար, մի յուզուիր, կը գտնուի:
ԿԱՐ.— Թերեւս ստիպողական դորձ մը ունի:
ԽԱՉ.— Տունին ամէն թարափը հայեցա՞ր... վուր է նէ
հիմա կուգայ:
ՂՈՒ.— Վո՞ւր պիտի կայ, վո՞ւր, թող տան նէ պիտի
կայ, էրանոսը Մարիամը փախցո՞ւց...:
ԱՄԵՆՔԸ (Չարմացած).— Էրանո՞սը:
ՂՈՒ.— Էրանոսը... (Ագասիկն եւ Շուշանիկն) վազկու
թալին ա տեսաւ, ով գիտէ, հիմա վո՞ւր հասած է, էս
ի՞նչ պիտի ընեմ Մարիամը:
Ա.ՉԱՏ.— Ես իմ ձեռքովս Մարիամը քեզի պիտի յանձնեմ:
ՂՈՒ.— Չօռ է զօռ, պիտի խենդենամ, ա՛խ Մարիամ, ա՛խ:

ԽԱՉ. (Ագասիկն, Շուշանիկն).— Եղածներուն կը հաւնի՞ք
կոր:
ԿԱՐ.— Հիմայ ճշտուեցաւ դողին ինքնութիւնը, իմ ալ
„Առաջին շողեր“ս ան գողցաւ:
ԽԱՉ.— Հայտէ հայիմ իզճիներ, Մարիամին իղը կտէք:
Ա.ՉԱՏ.— Լաւ, քանի որ մենք եղանք պատճառը, Մա-
րիամը գտնելով մենք տուն պիտի բերենք, ձեզի սկսուտի
խոստում, անմիջապէս երթամ կեդրոնին իմաց տամ, մեր
հետազօտիչ խումբը անպատճառ պիտի գտնէ անոնց հետ-
քը: (Շուշան Ագաս մեկնելու պահուստ):
ՏԻԿ.— Ո՞ւր կ'երթաք, գաւազներս, այս գիշեր պիտի
պսակուիք:
ՇՈՒ.— Հոգի մը կայ կորսուած, պէտք է փրկել:
Նախ րնկերային պարտականութիւն...:
Ա.ՉԱՏ.— ... Ապա հարսանիք:

ՎԱՐՍԴՈՅՐ

Գ. ԱՐԱՐ

(ՏԱՐԻ ՄԸ ՎԵՐՁ)

Ա. Բ. ԱՐԱՐՆԵՐՈՒՆ ՆՈՅՆԸ

ՏԵՍԻԼ Ա.

Ա.ՁԱՏ, ԿԱՐՊԻՍ

Ա.ՁԱՏ (Իր ղեկավարին առաջնորդելու համար) կու գայ, կը նստի քիչ-նստի քիչ վրայ, սիկար մը կը վառէ, կը սկսի քերքերը աչիկէն անցնել:

ԿԱՐ. (Հակառակ կողմէն կու գայ, մտածելու կը նստի):

Ա.ՁԱՏ— Պէտքերիդ ի՞նչպէս է:

ԿԱՐ.— Շատ նիհար է, մաշկ մը ու ոսկոր, առջի օրերուն կը լսեցինք մէկ օխտ հարիւր տրամ եկաւ, օրը 5 կրամ վրայ կը դնէ կոր:

Ա.ՁԱՏ (Մեկտալի).— Երբեք բան...

ԿԱՐ.— Զե՞րք:

Ա.ՁԱՏ— Մնած ատենը հինգ ու կէս քիլօ էր, օր օրի կը զարգանայ կոր, երէկ կը լսեցինք 14 քիլօ եկաւ:

ԿԱՐ.— 14 քիլօ... Իսկ մերը հազիւ 4 քիլօ:

Ա.ՁԱՏ— Այս առաւօտ իր ուժը մամային վրայ փորձեց, մաղերը բռնելով սկսաւ փետտել... քաջ է քա՛ջ:

ԿԱՐ. (Տխուր).— Մերինը ձերինին հակադրական է:

Ա.ՁԱՏ— Շուշանին կուրծքէն կախուած կեցած է, որկրամուտ՝ օհ, սոսկալի անորոշակ ունի:

ԿԱՐ.— Խեղճ Մեկինէս, արդէն տկար էր, աւելի տը-կացացաւ:

Ա.ՁԱՏ— Շուշանը ամէն առաւօտ իր մարդանքը կը կատարէ:

ԿԱՐ.— Արդեօք Մեկինէսն ալ մարդանքը ընէ, ի՞նչ կ'ըսէք, պարոն Աղատ:

Ա.ՁԱՏ— Տարի մըն է որ ձեզի աչք խրատը կուտամ, բայց դուք զիս մտիկ չէք ընէր:

ԿԱՐ.— Մօն չէր, ուժ չունի, այդ երկաթները վերցուցած միջոցին կը վախնամ որ ձեռքը տեղէն կ'ելլէ:

Ա.ՁԱՏ— Հապա դո՞ւք, դուք ինչո՞ւ մարդանք չէք ընէր:

ԿԱՐ.— Իմ բանաստեղծական կոչումիս հակառակ է մարդանք ընելը:

Ա.ՁԱՏ (Արհամարհանալով).— Զգէ՛ Աստուածդ սիրես, սա բանաստեղծութիւնդ:

ԿԱՐ.— Մի ըսէք, պարոն Աղատ, չէք գիտեր ի՞նչ երա-նութիւն կայ աստղերուն զիմաց յօրանջեղուն մէջ:

Ա.ՁԱՏ— Մարդանք, բարեկամ, մարդանք:

ԿԱՐ.— Այդ ձեր կրակի փորձին զողջուեցաւ, Առա-ջին չողերս, ու տակաւին չղանուեցաւ:

Ա.ՁԱՏ (Ազդուած).— Մի յիշեցներ այդ օրը:

ԿԱՐ.— Մարիամն ալ մէջտեղ չեկաւ:

Ա.ՁԱՏ (Մտածելու).— Այսօր ձիւտ տարի մը կ'ըլլայ:

ԿԱՐ.— Եթէ Մեկինէս փախցնէր, ա՛խ, այդ ապականեալը:

Ա.ՁԱՏ— Յանցանքը Ղուկասինն է, թող տէր ըլլար սեփականութեան:

ՏԵՍԻԼ Բ

ՆՈՅՆԲ, ՇՈՒՇԱՆ

ՇՈՒ. (Ազատին եկած սենեակին գալով).— Պէպէքը քը-
նացաւ, բայց հոգիս հանեց, կ'ուտէ, կ'ուտէ չկշտանար:

ԿԱՐ. (Մեկրաւի).— Մերինը չուտեր չուտեր և միշտ
կուշտ է:

ՇՈՒ. (Կարպիսին).— Բժիշկը ի՞նչ ըսաւ:

Ա.ՉԱՍ.— Մարդանք...

ԿԱՐ. (Նեղացած).— Ձգէ մէկ կողմ սա մարդանքը, եր-
կու ամսուան պէպէքի մը կարելի՞ է մարդանք ընել տալ:

ՇՈՒ.— Սանտուին կաթը ի՞նչպէս եկաւ:

ԿԱՐ.— Դեռ ծծած չունի որ հասկնանք:

ՇՈՒ.— Հապա ինչո՞վ կը սնանի:

Ա.ՉԱՍ.— Բանաստեղծութեամբ:

ԿԱՐ.— Պարոն Ազատ, պարոն Ազատ, ինչդրեմ, իմ
գժբաղդութեանս վրայ մի ծիծաղիք.

ՇՈՒ.— Քեռայր, եթէ կը փափաքիք, ձեր պէպէքին
ալ կաթը ես տամ:

Ա.ՉԱՍ (Մխնայացած).— Պրամօ՛ Շուշան, լաւ մտածեցիր:

ԿԱՐ. (Մտածկոյ).— Անգամ մը Մեկինէին ըսեմ:

ՇՈՒ.— Ի՞նչ պէտք Մեկինէին ըսելու, փորձ մը պիտի
ընեմ, եթէ յաջողի՛ լաւ, կարելի է որ իմ կաթէս կ'ախորժի:

Ա.ՉԱՍ.— Չպիտի յոգնիս, չէ՞ Շուշան:

ՇՈՒ.— Օ՛, ոչ, ես տառնեմ կու պէպէքներ անուցանելու
ուժ ունիմ վրաս:

ԿԱՐ. (Շուշանին վրայ սխալմանով).— Ա՛խ, թէ որ
Մեկինէս ալ ձեզ նման ըլլար:

ՇՈՒ. (Միփառեղով).— Մի մհաւիք, քեռայր, մօտ օ-
րէն քոյրս ալ իր առողջութիւնը կը գտնէ:

Ա.ՉԱՍ.— Միայն թէ մարդանք:

ԿԱՐ.— Առողջ թող ըլլայ՝ ինչ ուղէ ան ընէ:

ՇՈՒ.— Ես կ'երթամ կաթ տալու: (Կ'ելլի):

Ա.ՉԱՍ.— Յաջողութիւն, սիրելիս:

ՏԵՍԻԼ Գ.

ՆՈՅՆԲ, ՂՈՒԿԱՍ

Ա.ՉԱՍ (Կը սխի մարգանք ընել, նոյն միջոցին Ղուկաս ջը-
խար ու մտածկոյ կը մտնէ եւ քրանը քով գլխիկոր կը կենայ):

ՂՈՒ.— Էֆէնտի...

Ա.ՉԱՍ (Չիմանալու եւ մարգանքը կը շարունակի):

ԿԱՐ. (Մեկրաւի).— Արդեօք ե՞ս ալ փորձեմ:

ՂՈՒ.— Էֆէնտի...

ԿԱՐ. (Մեկրաւի).— Մէյ մը փորձեմ, (կը սխի ինքն ալ
Ազատին շարժումները կեղծել):

ՂՈՒ. (Դրանը քով կը նստի, կը սխի շալ):

Ա.ՉԱՍ (Ղուկասը նշմարելով կը մտնելու քովը).— Ղու-
կաս, հող ի՞նչ կ'ընես, կուլա՞ս, օ՛...

ՂՈՒ.— Այո՛, Էֆէնտի, կուլամ:

ԿԱՐ. (Մեկրաւի).— Խեղճ Ղուկաս, միշտ Մարիամին
յիշատակը...

Ա.ՉԱՍ.— Տղայ մի ըլլար Ղուկաս, ամօթ է:

ՂՈՒ.— Տարի մըն է Էֆէնտի, այսօր թամամ տարի
մըն է, չկրցայ մոռնալ, հիմա վո՞ւր է, ի՞նչ կ'ընէ:

Ա.ՉԱՍ.— Ես վստահ եմ որ, պիտի գտնենք, բոլոր
մասնաձիւղերուն իմաց տրուած է, անպատճառ պիտի գտնենք:

ՂՈՒ.— Հիմա անոնք ա ձեզի պէս կարգուած են,
(կուլայ) պէլքի ա չոճուխ ունին:

Ա.ՉԱՍ.— Ղուկաս աղբար, մեր միութեան բոլոր զին-
ւորներուն լուր տրուած է, Մարիամին լուսանկարը ամե-
նուն քով կայ, երբ այդպիսի զէմքի մը հանդիպին, մեզի
իմաց պիտի տան:

ՂՈՒ.— Տարի մը եղաւ, տարի մը:
ԱԶՍ.— Ըսել է որ, հոս, Պոլսոյ մէջ չեն, եթէ հոս
ըլլային անպատճառ պիտի գտնէինք:

ՏԵՍԻԼ Դ.

ՆՈՅՆՔ, ՏԻԿԻՆ

ՏԻԿ. (Մեղինեին սենեակէն գալով).— Ղուկաս, պէպէ-
քին պանեօին համար քիչ մը տաք ջուր պատրաստէ:

ՂՈՒ.— Գլխուս վրայ, հանըմ:

ԱԶՍ.— Միտիմարուէ, Ղուկաս աղբար, յոյսդ մի կտրեր:

ՂՈՒ.— Տարի մը էղաւ, էֆէն օի, տահա օրթան չկաւ:

ԱԶՍ.— Դուն ալ յանցաւոր ես, էրանոսը քանի որ
կը ճանչնայիր ու գիտէիր անոր մտադրութիւնը, պէտք
էր, որ քիչ մը աւելի հսկէիր Մարիամին վրայ:

ՂՈՒ.— Էֆէն օի, որուն մտքէն կ'անցնէր քի առ չափ-
ղընը ասանկ խալթ պիտի խառնէր:

ԱԶՍ.— Հոգ մի' ըներ, Ղուկաս, կը դանուի Մա-
րիամը:

ՏԻԿ.— Ղուկաս, պէպէքին ջուրը գնա տաքցուր:

ԱԶՍ.— Ղուկաս, գնա գործիդ նայէ հիմա, մեր
սկառտները մէջտեղ կը հանեն Մարիամը:

ՂՈՒ.— Ա՛խ, ա՛խ ատ կրակը վո՞ւրկէ հանեցիք, Մա-
րիամս վառեցաւ: (Գլխիկոյ կը մեկնի):

ՏԵՍԻԼ Ե.

ՆՈՅՆՔ, ԱՌԱՆՑ, ՂՈՒԿԱՍԻ

ՏԻԿ.— Այս մարդը [ան-
կարելի է որ մոռնայ Մարիա-
մը:

ԿԱՐ.— Իտէալական սէր:

ԱԶՍ.— Իրաւունք ունի,
բայց յանցանքը կրկին իր
քովն է:

ՏԻԿ.— Խեղճը ի՞նչ յան-
ցանք ունի, որո՞ւն մտքէն
կ'անցնէր, թէ էրանոսը պիտի
առեւանդէ:

ԱԶՍ.— Թող հսկէր:

ԿԱՐ.— Էրանոսին սէրը
հերոսական սէր է:

ԱԶՍ. (Քաջշեղով).— Իսկ
ձեր սէ՞րը, պարօն կարպիս:

ԿԱՐ.— Մեր սէրը... մեր
սէրը... համակ քերթուած է:

ՏԵՍԻՒԼ 2

ՆՈՅՆԻՔ, ՄԵԼԻՆԷ

ՄԵԼ. (Ուրախ՝ հրճուանալով կու գայ). — Աչքդ լոյս, աչք
քրդ լոյս, կարօ, պէպէքք... ա՛խ պէպէքք...

ԿԱՐ. — Ի՞նչ եղաւ պէպէքք:

ՏԻԿ. — ՄԵԼԻՆԷ ի՞նչ է, շուտ բռն:

ՄԵԼ. — Ախ պէպէքքնիս, պէպէքքնիս տեսնաք:

ԿԱՐ. (Ուրախ). — Կը խօսի՞, պապա՞ն կ'ուզէ:

Ա.ՂԱՏ. — Քերթուած կ'արտասանէ:

ՄԵԼ. — Օ՛հ, ոչ, ո՛չ, կ'ուտէ, կ'ուտէ Շուշանին կաթը.
անյաղաքար կը ծծէ:

ԱՄԵՆՔԸ. — Ճճարի՞տ...

ՄԵԼ. — Օ՛հ, իմ պէպէքք կը ժողով, պղտորիկ թաթիկ-
ներով կը խաղայ, չուզեր ծիծէն բաժնուի:

ԿԱՐ. — Հիմա պիտի խելայեղիմ, աղջիկս կաթ կ'ու-
տէ, երկու ամիսէ ի վեր բան մը չէր ուտեր, (Աղաւթին) բա-
րեկամ, թէ որ երկրորդ պէպէքք մը ունենալու ըլլաս, ա-
սանկ պէպէքք ժը ունեցիր:

ՏԻԿ. — Անհաւատալի բան, երթամ տեսնեմ: (Մելիմե-
ին սենեակը կը մտնի):

Ա.ՂԱՏ. — Շնորհաւորութիւններս, պարոն Կարպիտ.

ԿԱՐ. — Մերսի, մօն չէր, երթամ տեսնեմ, ո՛հ, արդեօք
ի՞նչպէս կ'ուտէ:

ՄԵԼ. — Կարօ, Լիւր տեսնաս, ա՛հ, հրաշալի է: (Միա-
սին կ'եղեն):

Ա.ՂԱՏ. (Միմակ). — Շուշանը բառին բովանդակ նշանա-
կութեամբը կոլ սկաուտ է, անմասն կին է: (Կը սկսի նորիմ
նարգանք ընել):

ՏԵՍԻՒԼ Է.

Ա.ՂԱՏ, ԿԱՐՊԻՍ

ԿԱՐ. (Ուրախ, ցատկոտելով կու գայ). — Կ'ուտէ, կ'ուտէ,
նա այսպէս (կեղծելով) բ՛հ, բ՛հ, բ՛հ, հինգ վայրկեանի մէջ,
(երկու ձեռքերը բանալով) այսչափ եղեր է, երեսին դոյն է
եկեր, աչքերուն մէջ կայծ, այն դալկահար չրթունքները՝
վարդի կոկոնի պէս կարմրեր են:

Ա.ՂԱՏ. — Ճիշտ իմիսիս պէս...:

ԿԱՐ. — Կը խնայ, կը խօսի... ոչ, ոչ, չի խօսիր, այլ՝
աչքերով կը հասկցնէ:

Ա.ՂԱՏ. (Մաղրանալով). — Իրա՞ւ:

ԿԱՐ. — Հարկաւ, խելացի է, ազնուական ըլլալը յայտ-
նի է:

Ա.ՂԱՏ. (Ժպտելով). — Որկրամուրթեամբը:

ԿԱՐ. — Ոչ, բարեկամ, իր ձեւերովը. տեսնէք, ախ
տեսնէք... եթէ թոյլ տան կուրծքը պիտի քամէ:

Ա.ՂԱՏ. — Չարմանալի:

ԿԱՐ. — Չարմանալու ոչինչ չկայ, մայրը առողջ կին է,
առողջ, կաթը մաքուր, պիտի տեսնես տամբհինգ օրէն
այսչափ պիտի ըլլայ:

Ա.ՂԱՏ. (Չաւառանալով). — Գո՞հ ես մայրիկէն:

ԿԱՐ. — Պէպէքքին մայրիկէն, ինչո՞ւ չէ, առողջ կին է,
ո՛հ, կինս անզուգական է:

Ա.ՂԱՏ. — Շուշա՞նք:

ԿԱՐ. — Այո, Շուշանը:

Ա.ՂԱՏ. (Պաղատիւ). — Քու կինդ ո՞րն է, Շուշա՞նք
թէ Մելիմէն:

ԿԱՐ. (Շփոթելով). — Ճիշտ է ճիշտ, քու տիկինդ,
բարեկամ, քու տիկինդ, կը ներես, չիթեցայ...: Մելիմէնս
ձաղիկի մը նման է, բանաստեղծական է:

Ա.ՉԱՏ.— Դուք յանդով ոտքով կը խօսիք իրարու հետ, թէ արձակ քերթուածով:

ԿԱՐ.— Թո՛ղ կատակը, պարոն Ազատ, թող պիտի տաք, չէ՞, որպէսզի Շուշանը իմ պէպէքիս ալ կաթ տայ:

Ա.ՉԱՏ.— Սա պայմանաւ որ, կինդ Շուշանին հետ չի չփոթես:

ԿԱՐ.— Թ', ոչ, ոչ, մերսի, ես ալ անողջ զաւակներ պիտի ունենամ, անգամ մը որ Մելինէն սկսի մարդանքի՝ Շուշանին կաթերը պիտի ունենայ:

Ա.ՉԱՏ.— Կու սկառուտի կաթ:

ԿԱՐ.— Կաթ վերջապէս, կաթին ալ սկառուտը կ'ըլլա՞յ:

ՏԵՍԻԼ Ը.

ՆՈՅՆՔ, ՇՈՒՇԱՆ

ՇՈՒ.— (Ուրախ գալով).— Ազատ, տեսնելիք բան էր, տեսնելիք բան:

ԿԱՐ.— Դեռ կ'ուտէ՞:

ՇՈՒ.— Ոչ, կը քնանայ, մըշիկ մըշիկ կը քնանայ, անողջութեան ճամբուն մէջ է:

Ա.ՉԱՏ.— Չը նեղուեցա՞ք:

ՇՈՒ.— Ընդհակառակը, շատ հաճոյք պատճառեց ինձ, երեւակայեցէք, երկու ամիսէ ի վեր անորո՞թակէ զուրկ պէպէք մը որ...

Ա.ՉԱՏ.— Հում հում կուրծքդ կ'ուղէ ուտել:

ՇՈՒ.— Հիմա մեր պէպէքին քով տեղաւորեցի, որպէսզի երբ որ արթնան երկուքին մէկէն կաթ տամ:

ԿԱՐ. (Հիացած).— Դուք... դուք, անդուգալիս կին մըն էք:

ՇՈՒ.— Կու սկառուտ:

ԿԱՐ. (Խոնարհելով).— Յարգանքներս ձեր մայրական ջողածներուն:

ՏԵՍԻԼ Թ.

ՆՈՅՆՔ, ՄԵԼԻՆԷ

ՄԵԼ.— Բոյր իմ, քոյր իմ. (Շուշանին ձեռքերը կը բռնէ):

ՇՈՒ.— Մի՛ յուզուիր, սիրելիս, մի՛ յուզուիր:

ՄԵԼ.— Դուք պէպէքիս կեանք պարգևեցիք:

ԿԱՐ.— Դուք... դուք պէպէքիս կաթ տուիք:

ՇՈՒ.— Ես ոչինչ չբքի, գործ մը ձեռքէս կուզար՝ կատարեցի:

Ա.ՉԱՏ.— Շուշան, այսօր մարդանք ըրի՞ր:

ՇՈՒ.— Հիմա պիտի սկսիմ, ծուլութիւն չը կարծես, միջոց չկար:

ՏԵՍԻԼ Ժ.

ՆՈՅՆՔ, ՏԻԿԻՆ

ՏԻԿ.— Աֆէրիմ Շուշան, կեցցես, մօրդ արժանի զաւակն ես:

ԿԱՐ.— Ձեզ կը չորհաւորեմ, որ այսպիսի երկու անդուգալիս աղջիկներ ունիք:

ՄԵԼ. (Տիկինին).— Ի՞նչ կ'ընեն ներսը:

ՏԻԿ.— Պէպէքները, երկու հրեշտակներու նման քով քովի կը քնանան:

ՇՈՒ.— Կաթնեղբայր պիտի ըլլան:

Ա.ՉԱՏ.— Մերինը գինուոր պիտի բնեք:

ԿԱՐ.— Մերինը բանաստեղծ:

ՏԻԿ.— Հայրերնիդ երբ որ խմանայ՝ պիտի զարմանայ:

ՄԵԼ.— Ո՛ւր է հացքս:

ՏԻԿ.— Կանուխէն չուկայ իջաւ, հիմա սովորութիւն է ըրած առաւօտները շատ կանուխ կ'ըլլէ:

ԿԱՐ. (Խորհրդաւոր).— Ձեզի բան մը ըսեմ, զաղանիք մը:

ՏԻԿ. — Ի՞նչպիսի գաղտնիք:

ԿԱՐ. — Հայրիկին առաւօտները կանուխ ելլելուն պատ-
ճառը գիտէ՞ք թէ ինչ է:

ԱՄԵՆՔԸ. — Ո՛չ:

ԿԱՐ. — Ես այդ գաղտնիքը լուծեցի:

ԱՄԵՆՔԸ. — Ի՞նչպէս:

ԿԱՐ. — Հայրիկը առաւօտները հոս մինակը ժմնասթի-
կի փորձեր կ'ընէ:

ԱՄԵՆՔԸ. — Անկարելի է:

ԿԱՐ. — Ես ալ չը հաւատացի, բայց յաջորդաբար տես-
նելով հաւատացի:

Ա.ՁԱՏ. — Եւ այդ է պատճառը, որ հայրիկը իր բնա-
թիղմէն չի դժգոհիր:

ՏԻԿ. — Անհաւատալի բան:

ՇՈՒ. — Ինչո՞ւ անհաւատալի, անկարելիութեան ոչինչ
չկայ:

ՄԵԼ. — Վաղը առաւօտ մարդանք բրած միջոցին անա-
կընկալի բերենք զինքը:

ԱՄԵՆՔԸ. — Այո՛, այո՛:

ՏԵՍԻԼ ԺԱ.

ՆՈՇՆՔ, ԽԱՉԻԿ ԱՂԱ.

ԽԱՉ. (փողոցին կա գայ). — Ձեզի բարի լուր մը:

ԱՄԵՆՔԸ. — Հայրիկը...:

ԽԱՉ. — Մի զարմանաք, խելքէ մտքէ չանցած գործ
մը եղաւ:

ԱՄԵՆՔԸ. — Ի՞նչ գործ:

ԽԱՉ. — Մարիամը դանուկեցաւ:

ԱՄԵՆՔԸ (Զարմացած). — Գտնուեցա՞ւ...:

ՇՈՒ. — Ո՞ւր է:

ԽԱՉ. — Մի՛ աճապարէք:

ՏԻԿ. — Նախ բռէ, ո՞ւր է Մարիամը:

ԽԱՉ. — Տէր Աստուած, հոս է կ'ըսեմ, կեցէք հասկը-
ցունեմ. առաւօտ չուկայ իջայ, Գիրգորին չայ մը ըսի, սի-
կաբաս վառելիքէն աչքիս մէկը իլիշմիշ եղաւ, ծօ, հա,
նայեցայ քի ան է, Մարիամը, քովն ա պոյ սկառուտ մը:

ԱՄԵՆՔԸ. — Վե՞րջը...:

ԽԱՉ. — Բա Մարիամ, պոռացի, տարձաւ. է խաչոր
չատ կէշ էղայ, հէ՛ծնքիւր հէ՛ծնքիւր լալ մը, լալ մը՝ աշն-
չափ կ'ըլլայ:

ՄԵԼ. — Խեղճ Մարիամ:

ԿԱՐ. — Արցունքի հովիտ:

ՏԻԿ. — Վե՞րջը:

ԽԱՉ. — Խանութ տանել ուզեցի, պոյ սկառուտը եր-
կուքնուտ մէջակողմ մտաւ, «Խնդրեմ ի՞նչ կ'ուզէք պարոն»
ըսաւ, Մարիամը հէ՛մէն, «է՞քէնտիս է» ըսաւ, պոյ սկառուտը
հէ՛մէն ետ քաշուեցաւ, բարեւ տուաւ: (Բարեւի ժեսը կ'ընէ):

ԱՄԵՆՔԸ. — Տեսէք, տեսէք, իրաւ մարդանքի սկսեր
է պապան:

ԽԱՉ. — Պոյ սկառուտը ըսաւ որ, Շիլլիի՛ մասնաճիւղը
պիտի տանի Մարիամը, անկէ իմաց պիտի տրուի մեզի,
Պալի փաշա եօթուշին կլովը հանդիպեր է, շատ համոզե-
ցի որ, ինծի թէսլիմ ընէ, ոչ բսաւ կեցաւ, մէկտեղ մաս-
նաճիւղ գացինք, հոն ինքնութիւնս հաստատեցին՝ աշն ա-
տեն միայն թէսլիմ ըրին, աղջիկը շատ բան քաշեր է՛ չա՛տ:

ՏԻԿ. — Հարկաւ, այդ վայրենիին ձեռքը ի՞նչ կ'ըլլայ:

ԽԱՉ. — Ո՛չ, էրանոտը մազին թէլին պիլէ չէ տըպեր:

ՏԻԿ. — Ի՞նչպէս կարելի է:

ԽԱՉ. — Շատ ալ կարելի է, էրանոտը Մարիամը ասկէ
փախցնելով մօրը տունը կը տանի, բայց չկրնար հետը ա-
մուսնանալ, որովհետեւ Մարիամ վախէն հիւանդ կ'ըլլայ,
դաւալը էրանոտ օտքաօթի բարա տալէն վայ կլիւնն կուպայ:

ՏԻԿ. — Բայց վերջապէս...:

ԽԱԶ.— Բուման է, բուման, ո՞ր մէկը բռնեմ:

ԱԶՍՏ.— Մարիամը ո՞ր է:

ԽԱԶ.— Մարիամէն առաջ Ղուկասը կանչեցէք, խոսեալ
նշխար:

ԿԱՐ. (Դեպի դուռ).— Ղուկա՛ս, Ղուկա՛ս, շուտ եկուր:

ՏԻԿ.— Ճիշտ է որ աղջկանը չէ դպած:

ԽԱԶ.— Հա ճանրմ, սուտ չկայ, էս աղէկ մը հար-
ցուփորձեցի:

ՏԵՍԻԼ ԺԲ.

ՆՈՅՆՔ, ՂՈՒԿԱՍ

ՂՈՒ. (Տխուր զայրով).—
Հրամանեցէք էֆէնտիս, ճու-
րը հազար է, հանրմ:

ՏԻԿ.— Ղուկաս, քեզի
լաւ լուր մը պիտի տանք,
բայց չը յուզուիս:

ՂՈՒ.— Էօրիւմ չըլլայ
տէ, ինչ ուզէ նէ ան ըլլայ:

ԽԱԶ.— Բարե լուր է,
էօրիւմ չկայ, խեր է, հէմ ա
սանկ ու նանկ խեր էէ,
Մարիամէն խապար ունինք:

ՂՈՒ. (Ապշահաւոր).—
Հէ՛... Մարիամէն մի...
վո՞ր է. էֆէնտիս, օտկըտ
պահեմ բռն:

ԽԱԶ.— Կայնէ, սապր
ըրէ, տուն սա ըսէ, Մարի-
ամը առաջուան պէս կը
սիրենք կոր:

ՂՈՒ.— Ա՛խ, մէյ մը Աստուած կիտէ, մէյ մը կլիսու
պարճը... արուն արցունք կ'երթայ կոր ամէն կիշեր:

ՇՈՒ.— Հիմա թէ որ տեսնաս ի՞նչ կ'ընես:

ՂՈՒ.— Հո՞ս է մի... տէրտէր մը կանչելուս պէս կը
կարգուիմ:

ԽԱԶ.— Ինչո՞ւ աստար ածէլէ:

ՂՈՒ.— Պսակ ըլլալէս էտկը չեն կրնար փախցնել:

ԽԱԶ.— Այ մի վախնար, Մարիամը փախցնող չկայ,
ան անանկ պան մըն էր էղաւ:

ՂՈՒ.— Մարիամը վո՞ր է, օտկըտ պահինմ, վրաս կը
խնտաք կոր:

ԽԱԶ.— Չէ, օղլում, չէ, քեզի հետ էլլէնմի էղող
չկայ, էս աս առտու Մարիամը կտայ պերի, հոս է. Մա՛-
րիամ, ներս էկ. ր, աղջիկս: (Դուռը կը յառաջանայ):

ՏԵՍԻԼ ԺԳ.

ՆՈՅՆՔ, ՄԱՐԻԱՄ

ՄԱՐ. (Դիտելու, շարով ներս կը մտնէ):

ՂՈՒ. (Ողջագործելով).— Մարիամ...:

ՏԻԿ.— Եղածը եղած է, մի յուզուիր աղջիկս:

ՄԵԼ. (Կարօին).— Կը յուզուիմ:

ԿԱՐ.— Սրտածմլիկ տեսարան:

ԱԶՍՏ.— Կեցցես հայ արի:

ՇՈՒ.— Ազատարար հրեշտակներ:

ՂՈՒ. (Մարիամին).— Վո՞ր էիր, հոգիս, ա՛խ, տարի
մըն է քի ի՞նչ կը քաշեմ. աս էրանոսը քեզի ի՞նչ ըրաւ:

ՄԱՐ. (Լալով).— Առ աս նամակը կարդա:

ՂՈՒ.— Աս նամակը վո՞վ տուվաւ:

ՄԱՐ.— Էրանոսը:

ՂՈՒ.— Տահա օղջ է:

ՄԱՐ.— Չէ՛, մարի՛, կարդա օր հասկնաս:

ՂՈՒ.— Էս կարդալ չեմ կրտեր:

ԱԶՍՏ.— Տուէ՛ք ես ձեզի կարդամ:

ՂՈՒ.— Կարդացէ՛ք, էֆէնտի:

ԱԶՍՏ (Նամակին պահարանը կարդալով).— Ղուկաս աղբորս:

ԿԱՐ. (Մեղինեմ).— Բնաւ ճաշակ չկայ... Ղուկաս աղբորս:

ԱԶՍՏ (Պահարանը քանալով կը սկսի կարդալ).— Սիրելի աղբարս: Աս կիրը ծառքեա հաճած վախտը էս արթըն Ստամպուրի մէջը չեմ:

ՂՈՒ.— Փախեր է:

ԽԱՂ.— Մտիկ ըրէ, Ղուկաս:

ԱԶՍՏ (Շարունակելով կարդալ).— «Կիտեմ քի էս քեզի կէշութիւն ըրի, ֆախաթ առ ըրածս պիլէ պիլէ չէր, էս Մարիամին քեզի սիրելէն հիշ խաղար չունէի, էկէր քիմ կիտնայի, խաղոր, աս կործը ասանկ չէր ըլլար:»

ՄԱՐ.— Ճիշտ է, Ղուկաս, ճիշտ է, հիշ չէր կրտեր կոր:

ԱԶՍՏ (Շարունակելով).— «Մարիամը փախցուցի՝ Աստըծու իգնով կարգուելու համար, ֆախաթ առ էկած սա հաթէն ետթախ ինկաւ, տօքտօրները սաթլըճան ըսին, աս քէօլէտ, թամամ ինը ամիս, խուշին սիւտը անպալլաս նա յեցաւ: Պանեցայ, տատեցայ՝ չօգտեց, օտայիս մէջը ի՛նչ կար նէ ծախեցի, հաթտա մայրիկիս անթիքա էնֆիլէի հին խութին պիլէ ծախեցի տէ, Մարիամին իլաճի, տօքթօրի փարս ըրի...»

ՄԵԼ.— Խեղճ տղայ:

ՇՈՒ.— Վեհանձն երիտասարդ:

ԱԶՍՏ (Շարունակելով).— «Աղէկի տարձաւ, իմիւտ մը ունէի, մայրիկիս խօսկ պանալ տուի... իշտէ առ վախտ Մարիամին քեզի սէվտալը էղած ըլլալը հասկցայ... քան պէտէր չընելու համար, վաղ անցայ իմին սէվտայէս...»

ԱՄԵՆՔԸ— Կեցցես էրանոս:

ԱԶՍՏ (Շարունակելով).— «Յեզի հիւպա կ'ընեմ քու կիւլըտ, ինտօր քի առած էմ նէ, անանկ ա, մէկ մաղին թէլին չը տպէլով, քեզի կը խաւրեմ պիւլպիւլըտ, տուք պահթիար էզէք, էս ա, արթըն կործ չունիմ Ստամպուրի մէջ, աս պէլալը սէվտաս մոռնալու համար կէօնիւլի կըր-ւեցայ՝ Հայաստան կ'երթամ կոր՝ տուչմաններու տիմաց ճէնկ բնելու... մնաս պարով աղբարս, աֆ ըրէ ինծի:»

ԻՐԱՆՈՍ

ՄԱՐ.— Տո՛ւն կու գայի կոր, պոյ սկաուտ մը տիմացս էլաւ, մէյ մը ձեռքի ֆօթօկոտֆին նայեցաւ մէյ մը էրեսիս, խէր է ինչալլան ըսի, զէնէր զաւալլը որը իր մէկ աղբա-կանին նմանցուց ինծի ըսի: Մէկէն ձեռքը օմուզիս վրայ տրաւ, անունս հարցուց, «ճիշտ մեր փնտռածն է» ըսաւ ինքնիրեն. «քեզի Շիլլի մեր մասնաճիւղը պիտի տանիմ» ըսաւ, ճամբայ ինկանք:

ՂՈՒ.— Մարիամ, մեղքդ առի, աֆ ըրէ ինծի:

ՄԱՐ.— Էս քեզի կտայ, աչխարնք իմն է:

ԱԶՍՏ.— Ահաւասիկ աներեակայելի իրականութիւն մը:

ԽԱՂ.— Աֆէրի՛մ սա պոյ սկաուտներուն:

ՇՈՒ.— Մարիամ, անչուշտ մարդանքներդ մոռցար:

ՂՈՒ.— Ձգէ հանըմ, ձգէ սա թալիմները, քիչ մնաց քի Մարիամն օղջ օղջ կերեղման տնէի:

ՇՈՒ.— Ապերա՛խտ, այսօրուան երջանկութիւնդ որո՞ւն կը պարտիս, տարի մը ամբողջ սիրտ հատցուց քեզի հա-մար մեր միութիւնը:

ԱԶՍՏ.— Թո՛ղ, Շուշան, խեղճը երազի մէջ է:

ՇՈՒ.— Այլևս մտածելիք բան չունիք, վաղը կ'ամուս-նանաք, պէտք է որ մեզի պէս ի վիճակի ըլլաք առողջ զաւակներ ունենալու:

ՄԱՐ.— Ի՞նչ, հանըմ, դուք կարգուեցա՞ք, չոճուխ ա ունիք, խուրպա՞ն, խուրպա՞ն:

ԽԱԶ.— Ձեր ալ հարսնիքը ես պիտի ընեմ:

ՂՈՒ.— Շնորհակալ եմ, էֆէնտիս, մենք քննէ հիւ չը պիտի բաժնուինք:

ՄԱՐ.— Էս հանձններէս հիւ չպիտի բաժնուիմ:

ՄԵԼ.— Մարիամը եկաւ, տունը ամբողջ զուարթացաւ:

ԿԱՐ.— Եթէ ես ալ գտնէի «Առաջին չողեր»... արդեօք ձեր միութեան իմաց տա՞մ:

ՄԱՐ.— Հա, աղէկ միտկոյ էկաւ, էրանոսը նամակին հետ աէֆթէր մըն ա տուաւ, կրակին օրը սխալմունքով ճէպս էմ տըրեր... (սէսը վը կը հանէ ծոցէն):

ԿԱՐ. (Խենդի նման).— Շողերս, չողերս, այժմ ուրախ եմ, հայ գրականութիւնը պիտի պարծի իմ չողերովս, (շուրջին) ես արդէն միշտ ըսած եմ որ, այդ էրանոսը պատաւաւոր տղայ է:

ԱԶԱՏ.— Հիմա ամենքդ ալ երջանիկ էք:

ՄԵԼ.— Երջանիկ՝ որովհետեւ պէպէքս կ'առողջանայ:

ԿԱՐ.— Երջանիկ, երիցս երջանիկ՝ չողերս գտայ... և պէպէքս ալ կ'ուտէ այսպէս, ը'հ, ը'հ, ը'հ:

ՄԱՐ. ՂՈՒ.— Մենք ա իրար կտանք:

ԽԱԶ.— Փառք Աստուծոյ, ալ ցաւ, եէլ չունիմ:

ԱԶԱՏ.— Երջանիկ եմ, և երջանկութիւնս կը պարտիմ սկսուածիդմի:

ՇՈՒ.— Ուշտեցէք որ ամենքդ ալ սկսուած պիտի ըլլաք:

ԱՄԵՆՔԸ.— Կեցցէ սկսուածիդմը:

ԱԶԱՏ.— Օ'ն, ի կա'րգ, մէկ շա'րք, հանգի'ստ, պատա'ստ, քայլ առա'ջ, օն երգենք մեր բանալին քայլերգը: (Կ'երգեն սկստական ֆայլերգը)

ՎԱՐԱԳՈՅՐ

ԿԵԱՆՔԻ ՄՂՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍ ՊԱՅՔԱՐԸ.

ԲԱՅՈՒԱԾ ԿԱՎՈՇԻ ԿՈՂՄԷ

ԶԱՏԿԻ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻԻ

ԿԱՎՈՇԻ ՆՈՒԷՐԸ

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ "ԿԱՎՈՇ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ"Ի ԱՅՍ

ԱՆՆԱԽՐԵԹԱՅ ՆՈՒԷՐԷՆ

Կերպասը սակարկեցէք, յետոյ ցոյցոցեք վարի կտրուք ու միայն 5 ոսկի կարողեֆով յաջող վրայ հազուս մը պիտի ունենաք:

ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ!!!

Բալթօի կերպասներ՝ ՅԼ ԷՆ 10 լիրա կանգունը, քօսթիւմի, ըրաէնկօթի, պօնժուռի ԷՆ. ՅՂ. ԷՆ 8Լ, սև և լաճիվէրա՝ ՅԼ ԷՆ 8Ղ. Բարաքսիւցու (թիֆթիկ) 5Լ ԷՆ 11 Լ, բանթալօնցու (ֆանթէզի) 4Լ ԷՆ 9Լ կանգունը, (բանթալօնի կարողէքը 1Ղլիրա է):

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ, ՎԱՅԵԼՈՒՉ ԵՒ ԽՆԱՍԻԱԾ ԿԱՐՈՒՁԵՒ, ՅԱՃԱԽՈՐԴԸ ԶՀԱԽԱԾ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ԱԶԱՏ Է ԶԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՀԱԳՈՒՍԸ:

ԶԿԱՐՈՒԱԾ ԿԵՐՊԱՍ ԵՒ ՊԻՏՈՅՔ

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԿԱՎՈՇԻ ԶԱՏԿԱԿԱՆ ԱՅՍ ՆՈՒԷՐԷՆ, Ո՛Վ "ԿԱՎՈՇ"Ի ԵՒ "ԿԱՎՈՇ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ"Ի ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐ, ԸՆԹԵՐՅՈՂՆԵՐ ԵՒ ՆՈՑՆ ԻՍԿ... ՕԹԼԱԽՅԻՆԵՐ...

Կալուշ մատենադար

ԿՏՐՕՆ

"ԱՌԻԻԾ" ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

Պայքարան իսան

Գ. ՄԱԳՈՒԼԵԱՆ ՈՐԴԻՔ

ՊՈԼԻՍ, ԵՖՆԻ ՃԱՄԻ, 40

ՀԵՌԱԶԱՅՆ՝ ՍԲԱՄ. 1038

Ներկայացուցիչ հոշակարոր RECTA ժառանգողներու եւ անգլիական The Monument Works Co. նշանաւոր դարձակերտներու

ձՈՒ ՄԹԵՐԲ ոսկի եւ արծաթ պայուսակներու, ոսկի մասնակներու, աղանակներու, զարդերէններու, քերի եւ պոսի ժառանգողներու, ապարանջաններու, ոսկի եւ արծաթ շորաներու:

ԺԱՄԱՆԱԿԱՅԱՐՄԱՐ ԳԻՆԵՐ

ԱՏԱՄՆԱՐՈՒԺԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

ՆԱԽԿԻՆ ՏՕՔԹ. ԹԵՐԶԵԱՆԻ ԳԼԻՆԻԲԸ

ՏՕՔԹ. Ե. ՇԱՀՆԱԶԱՐ ԵՒ Թ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ

Դիտական անկնապերջիկն դրոշմաւոր կը պատրաստին քերնի ասաննաշարեր եւ գործունեւ:

Բլաթին գուրծն 15 ոսկի. ոսկի քուրծն 5 ոսկի. բլաթին բլոմպաժ 3 ոսկի. բորպէն բլոմպաժ 2 ոսկի. ամբողջ աւանանաշար 25 ոսկի. սիման բլոմպաժ 1 ոսկի. ալուայ քաշել 1 ոսկի. ատամներու մաքրագործում 1,50 ոսկի:

Բերա Գարլըմանի կից փողոցը Սիաբրիաիա արարթըման, թիւ 3:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՇՈԳԵՆԱԻԱՅԻՆ

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ղալաթիա, Մովհանէ ճառախի,
Սիրքէճի Կիւմիւշ խան, թիւ 8-9-10

Հեռաձայն՝ Բերա 263

Գործակալութիւնս որ ծանօթ է ջրանամանայ իր պատւաւոր անցեալովը, Սմերիկայի եւ աշխարհի ամէն կողմի համար ատմակ կու տայ: Կը ստանանէ, շոգենաւեր վարձել, բեռնաւորել, պարպել, մաքրային գործողութիւններ եւ ծովային ապահովագրութիւնք:

ՈՒՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ

ՆՊԱՏՏԱՌ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Մանրամանութեանց համար գլխիկ վերոգրեալ հասցէին:
Ս. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ԵՒ Ա. ՏԻԻԶԵՆՃԵԱՆ

ԿԱՐԱՍԻ ՍԻՐԱՋԱՐՆԵՐ

Դիմեցեք ՄԵՐ ՄԿՐՏԻՉԻՆ, Բերա, Թաղօիմ, թիւ 2 (մասնաճիւղ՝ Մեծ փողոց, թիւ 42), Պապիկեան եղբարք եւ Մկրտիչ մեծ կահաւաճառատունը, եւ դո՛հ պիտի մնաք գինեւորուն չափաւորութեանն ու աղբանքներուն տեսակն:

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ ՀԲԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԱՃՈՒԳԵՆՐՈՒ
ԿԱՐԱՍԻ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՄՊԱՆԱԺ ԵՒ ԷՔՍԵՐԹԻՉ

ԱՄԷՆ ԳՈՐԾ ԶԱՓԱՌՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

32.
LA UNION MEDITE ANEA

ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ՄԻԼԱՆ (ԻՏԱԼԻԱ)

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԻՏԼ. Լ. 8,000,000

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱՆ

ԿՈՊԵՏՆԻԿ ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ

Պաննե-Գաբու, Մելվախոսե Եկեհի խան, Կ. Պոլիս
ՀԵՌԱԶՈՅՆ՝ Սեպտ. ակոս Սթ. 182-183

Տնօրենութիւն » 319

Բնակարան Գաղղեթոյ 108

Անհաս մը երկար ապրեցու համար

չառ սնունդի պէտք ունի

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՈՐ ԶԵՐ

ԿՕՇԻԿՆԵՐԸ ԴԻՄԱՆԱՆ

ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ ԼԱԻԱԳՈՅՆ ՆԵՐԿԵՐԸ

ՀՐԱՇԱԼԻ ԱՐԴԻԻՆՔ

Մշական ժամանում ամերիկեան

եւ եւրոպական հանրաժանօր ներ-
կերու:

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառում
68 ՀԱՃԻ ՔԷՕԶԷՔ ՓՈՂՈՑ, ԳԱՄԱՆՏՕ ԽԱՆԻ ԴԷՄ, ՍԲԱՆ ՊՈՒԼ

ԶԱՐԵՀ ԶԱՔԱՐԵԱՆ

